

PROGRAM DELA

ZA MANDATNO OBDOBJE

2022-2023

NAGOVOR

”DOS združuje vse slovenske dijakinje in dijake, zastopa njihove interese in se zavzema za njihovo uresničevanje” je geslo, ki ga naša organizacija navaja na čisto prvi strani svoje predstavitve. Ključno se nam zdi, da vsak dan našega mandata zagotavljamo uresničevanje zapisanega gesla. To med drugim pomeni, da moramo poskrbeti za krepitev prepoznavnosti in funkcionalnosti DOS-a. Mi smo tisti, ki lahko v tem mandatu naredimo še več, mi smo tisti, ki lahko v tem mandatu stopimo še korak bližje čisto vsem dijakom in jim pokažemo, da DOS ni (le) politika, temveč interesi vseh slovenskih dijakov in dijakinj, njihovi problemi, dileme in težave, razdeljeni v odbore. Pokažimo, da je DOS tisto nekaj, kar se tiče čisto vseh in prispeva k bolj kvalitetni izkušnji vsakega posameznika med 15. in 19. letom starosti. Dijaki in mladi nasploh nismo zazrti v preteklost, saj prihodnost gradimo na sedanjosti in prav mi smo tisti, ki lahko skupaj ustvarimo boljšo Slovenijo.

DOS Je tu za vse vas!

KAZALO

VIZIJA	4
1. STALNI PROJEKTI DIJAŠKE ORGANIZACIJE SLOVENIJE	5
2. PIAR IN OZAVEŠČANJE O AKTIVNOSTIH DOS-a	7
3. KOMUNIKACIJA Z DIJAKI IN STIK S ŠOLAMI	10
4. REGIONALNO POVEZOVANJE IN SODELOVANJE	12
5. MEDNARODNO SODELOVANJE.....	14
6. IZOBRAŽEVANJE IN ŠOLSKI SISTEM.....	16
7. KULTURA, ŠPORT IN OBŠOLSKE DEJAVNOSTI.....	20
8. SOCIALA IN PODPORA DIJAKOM V STISKI.....	24
9. SODELOVANJE Z VLADNIMI STRUKUTRAMI IN NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI, DRUŠTVI, PODJETJI, INICIATIVAMI, IPD.....	28
10. DELOVANJE ORGANOV DOS	29
11. PRAVNI VIDIKI IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE	32
12. RAZNO	33

VIZIJA

Pomembno se nam zdi, da Dijaška organizacija Slovenije zastopa pravice in interese ter uresničuje želje vseh dijakinj in dijakov v Republiki Sloveniji ne glede na kraj bivanja, nivo izobraževalnega programa in osebne okoliščine. Ključno se nam zdi, da DOS deluje tako na vsebinskem kot tudi na projektnem področju, saj le tako zagotovimo veliko dodano vrednost dijakom v njihovih okoljih in pri izvajanju izobraževalnega procesa. DOS mora postati vodilna organizacija za iskanje predlogov za spremembe zakonodaje na področju dijaške problematike, odkritem pogovoru o izzivih dijakov v prihajajočem obdobju ter drugih priložnostih za aktivacijo vsega dijaškega potenciala. Eden izmed najpomembnejših pogojev za še dodatno aktivacijo in pridobivanje reprezentativnosti pri dijakih je zagotavljanje takojšnje, direktne in koristne komunikacije s predstavniki, kar smo že uspešno realizirali v mandatu 2021/2022. Uspešno bomo izvajali skupne akcije, projekte in ideje. Pri tem bomo zagotovili dobro izmenjavo mnenj in predvsem hitro in kvalitetno obveščanje na vseh področjih. Zavedamo se težavnosti tega procesa, vendar imamo dobre izkušnje iz prejšnjega mandata. Dosedanje delo je odlična podlaga za še dodaten napredek. Vidimo možnost za dosego cilja v večji prisotnosti DOS-a v vseh regijah, z organizacijo posvetov in delovnih sestankov na izbrane tematike na področju dijaške problematike in z vključevanjem zainteresiranih predstavnikov srednjih šol v oblikovanje mnenj že ob pričetku posameznega procesa. To smo počeli v mandatu 2021/2022 in bomo nadgrajevali tudi letos. Ena od ključnih nalog predsedstva bo zato tudi tokrat decentralizacija Slovenije in povezovanje slovenske mladine. Za učinkovito vsebinsko delo pa bo ravno tako pomembno sodelovanje s številnimi nevladnimi organizacijami, še posebej s tistimi, ki se že več let ukvarjajo s življenjem mladine. Upamo in želimo si, da bodo vsa naša prizadevanja krepila participacijo mladih, izboljšala njihov socialno-politični položaj in jih pripravljala na izzive prihodnosti. Z znanjem, izkušnjami in odličnimi temelji iz prejšnjega mandata nam bo zagotovo uspelo.

1. STALNI PROJEKTI DIJAŠKE ORGANIZACIJE SLOVENIJE

Poleg vseh projektov in dogodkov, ki si jih želimo v mandatnem obdobju 2021-2022 izvajati na novo, se zavezujemo, da bomo realizirali vse stalne projekte Dijaške organizacije Slovenije, nekatere od njih pa bomo še dodatno nadgradili, razširili in izboljšali.

1.1 DIJAŠKA NACIONALNA KONFERENCA (DNK)

Dijaška nacionalna konferenca (DNK) je največji in najbolj obsežen projekt, ki ga DOS vsakoletno izvaja že od leta 2008. Je 3 dnevna dijaška konferenca, ki poteka v Ljubljani, tematike dogodka pa se iz leta v leto spreminjajo glede na aktualno dogajanje v Sloveniji, Evropi in svetu.

Dijaki iz cele Slovenije čez vikend spiyo v enem izmed ljubljanskih hostlov, skozi vse tri dni pa potekajo najrazličnejše delavnice, okrogle mize, posveti in pogovori, pri katerih dijaki spoznavajo aktualne tematike. Tradicionalen je tudi obisk predsedniške palače in pogovor s predsednikom države, večeri pa so ponavadi začinjeni z druženjem ob dobri hrani, pijači in glasbi. Dijake skozi okrogle mize in delavnice v sproščenem okolju spodbujamo k aktivni participaciji in medsebojnemu druženju.

Dijaki od dogodka pridobijo res veliko – možnosti za debate in retorične preizkušnje na temo aktualne družbeno-politične realnosti, nova poznanstva in stik z dogajanjem po celi državi, občutek pripadnosti dijaški organizaciji in ponosa, da lahko k boljši družbi pripomorejo že pri svoji starosti.

V mandatu 2022/2023 bomo vse tri dni DNK izpeljali na čim zanimivejši način, hkrati pa imamo v načrtu, da se enega od večerov popestri s povabilom kakšnega glasbenika/glasbene skupine; ta bi lahko izvedel kulturni program z akustično kitaro/klavirjem, da bo občutek intimne večji, morda bo tudi dijakom takšen dogodek mikavnejši prav zaradi tega. Prav tako načrtujemo DNK nadgraditi z aktualnimi in naprednimi tematikami; delavnica na temo kriptovalut, ekonomije po krizah, spopadanja s stresom ipd. Na začetek DNK dodali neke vrste aktivnost, kjer bi se udeleženci lahko med sabo bolje spoznali. Skozi celoten DNK pa bomo namenili tudi nekoliko več časa zanimivim temam na področju dijaške problematike.

1.2 NAJ DIJAK/NAJ DIJAKINJA IN NAJ DIJAŠKA SKUPNOST

Eden izmed DOS-ovih tradicionalnih projektov je razpis za Naj dijaka/Naj dijakinjo. Namen projekta je izbrati aktivne dijake in dijakinje, ki so uspešni ne le na učnem področju, ampak se v prostem času ukvarjajo tudi z različnimi obšolskimi dejavnostmi, ki velikokrat ostanejo neopažene. Verjamemo, da lahko z zdravo mero tekmovalnosti pri sodelovanju v izboru Naj dijaka/Naj dijakinje spodbudimo dijake k doseganju še boljših rezultatov in obenem motiviramo tiste dijake, ki še niso dejavni v obšolskih dejavnostih. Razpisne pogoje je v tem mandatu potrebno še dodatno nekoliko prilagoditi in spremeniti. Prav tako želimo projekt Naj dijak/naj dijakinja nadgraditi še z razpisom za Naj Dijaško skupnost, saj bo to še dodatno promoviralo tudi posamezne dijaške skupnosti kot tudi dodatno nagradilo njihovo delo ter spodbudilo druge dijaške skupnosti k aktivnejšemu udejstvovanju. Na razpis prijavitelne Dijaške skupnosti bi ocenjevali glede na aktivnost, število izvedenih projektov ipd.

1.3 DOS NA POTI

DOS na poti je stalni projekt, ki se je začel izvajati v letu 2017/2018. Ideje projekta, ki nas popelje po vseh slovenskih regijah, je prepoznati, nasloviti in izpostaviti dijaško ter mladinsko problematiko po posameznih delih Slovenije in s tem pomagati dijakom iz celotne države ter jim omogočiti direktni dialog med njimi in odločevalci njihove regije in občine. Poleg tega želimo s projektom dvigniti raven mladinske participacije na lokalnem nivoju. Podroben opis naših načrtov in ciljev glede stalnega projekta DOS na poti si lahko preberete pod točko 4.1.

1.4 DOS NA ŠKISOVI

Že več kot dve desetletji zapored Zveza študentskih klubov Slovenije (**ŠKIS**) pripravlja Škisovo tržnico – največjo kulturno-zabavno prireditev za mlade, ki temelji na promociji slovenske kulture in kulinarike, s peštrim popoldanskim ter večernim programom pa skrbi za dobro vzdušje in zabavo obiskovalcev. Na njej se predstavlja tudi DOS in skrbi še za dodatno popestritev programa in za zabavo dijakov. Kot že tradicionalno, je bila tudi v mandatu 2021/2022 na Škisovi tržnici prisotna DOS/ŠOS stojnica, na kateri smo uspešno vzpostavili stik z mladimi in promovirali delovanje organizacije. Tudi v mandatu 2022/2023 želimo zagotoviti čim boljše udejstvovanje DOS na Škisovi tržnici.

1.5 OBISKI ŠOL

DOS bo skozi leto obiskoval slovenske srednje šole ter na ta način približal Dijaško organizacijo Slovenije čim večjemu številu dijakov. Na obiskih šol dijakom predstavimo delovanje same organizacije, vsebinski del ter naše letne in stalne projekte. Ponavadi tudi spregovorimo o dijaški problematiki in aktualnemu dogajanju, ki se tiče dijakov, doma in po svetu. Več o naših pogledih glede obiskov šol si lahko preberete pod točko 3.1.

2. PIAR IN OZAVEŠČANJE O AKTIVNOSTIH DOS-a

Ocenjujemo, da je v našem mandatu 2021/2022 vodenje Odbora za PR in celotnega PR-ja DOS bilo zelo uspešno, a hkrati je vedno veliko možnosti za izboljšanje promocije Dijaške organizacije Slovenije in ozaveščanja dijakov. Mnogo dijakov še vedno ne ve, kaj je DOS in za kaj se zavzema. Nekateri, kljub našim zelo velikim prizadevanjem, ne vedo, da se lahko na DOS obrnejo po pomoč. Kvaliteta objav tekom mandata 2021/2022 je bila primerna, vsebina dogodkov, razprav, obiskov in drugih dejavnosti je bila predstavljena celostno. Nadaljevali bomo z rednimi skrbno izdelanimi grafikami in promocijami posameznih dogodkov. Seveda pa je interes ta, da bi spletne oblike prenašanja informacij poskušali razširiti med čim več ljudi, vsekakor več kot trenutno, saj DOS zastopa okoli 73000 dijakov. To želimo izboljšati na različne načine, predvsem tako, da dijakom vsebino podajamo na sproščen, a hkrati tudi zanesljiv in verodostojen način. Želimo si tudi več povratnih informacij s terena in s strani izvoljenih predstavnikov na posameznih šolah. Dejstvo, da je vsak slovenski dijak tudi član DOS, je slabo znano, zato bi bilo dijaki o tem potrebno izobraziti. Mogoče bi bilo najbolj smiselno vsakemu dijaku ali pa vsaki šoli na začetku šolskega leta o tem poslati obvestilo na elektronsko pošto ali pa brošuro, v kateri bi bili navedeni tudi osnovne informacije o DOS, ki so med dijaki (pre)slabo poznane.

Rešitve:

2.1 HITRA SESTAVA PR EKIPE

Čim hitrejša vzpostavitev PR ekipe, zagon odbora za PR in potrditev letošnje PR strategije. Spodbujanje organiziranja različnih samostojnih javnih in internih projektov PR-ja (oblikovno izobraževanje, komunikacija z javnostjo – retorika ipd.). Vse to bo znatno izboljšalo delo PR ekipe in posledično bo prav tako vplivalo na boljšo predstavitev dela DOS-a.

2.2 POKRIVANJE DOGODKOV

PR pokrivanje popolnoma vseh dogodkov na regionalni in državni ravni. V mandatu 2022/2023 bomo še dodatno okrepili obveščanje DOS o regionalnih dogodkih DSL, DSM in ODS ter o dogodkih, ki jih še posebej prirejajo posamezne šolske dijaške skupnosti. Prav tako menimo, da je potrebna uvedba zgodnejšega obveščanja o prihajajočih dogodkih, obvestila oziroma možnost za prijavo na dogodke morajo prihajati v javnost vsaj en teden in pol oziroma do dva tedna prej; v primerjavi z enim tednom, kot je sedaj, saj se bo tako lahko lažje promoviralo same dogodke in bodo tudi zainteresirani dijaki lahko lažje v svoj urnik vključili te aktivnosti. O dogodkih, kot je npr. DNK, pa je potrebno še zgodnejše obveščanje, vsaj mesec prej, saj se lahko dogodek na ta način bolj promovira in doseže širšo publiko.

2.3 SOCIALNA OMREŽJA

Bolj učinkovita raba družbenih omrežij; ena od možnosti, ki so nam na voljo, je ta, da bi na Instagram-u in Facebook-u objavljali bolj redno. Vzpostaviti želimo tudi Twitter račun DOS za bolj resne objave, povezave do raznih dopisov, odzivov, razpisov. Smiselno pa se nam tudi zdi, da bi začeli ustvarjati bolj zabavne in sproščene vsebine, kar bo povečalo število sledilcev na vseh družbenih omrežjih. K trenutnim objavam bi bilo potrebno dodati tudi predstavitev predsedstva in svetnikov DOS v bolj dostopni obliki "normalnih ljudi" in ne mladih politikov. Potrebno bi bilo pokazati, da se, tako kot vsi drugi, tudi zabavamo in imamo različne hobije. Ustvarili bomo TikTok profil, ki je zadnje čase vse bolj popularen med dijaki. Če pogledamo povprečnega dijaka lahko namreč opazimo, da ni preveč zagret za vse "resne" in "uradne" teme, ki so trenutno predstavljene na socialnih omrežjih. Čeprav mora Dijaška organizacija Slovenije

vzdrževati določen nivo komunikacije in objav, je tudi prav, da v vsebino vključimo objave primernejše osebam naše starosti. Tako lahko dosežemo večjo participacijo dijakov na naših bodočih projektih in dogodkih ter boljšo prepoznavnost med dijaki. Torej, vsebina na družbenih omrežjih mora biti podana na sproščen mladostniški način, a hkrati mora odražati bistvo sporočila.

2.4 ANKETIRANJE

Anketiranje - hitreje, preglednejše in pogostejše - na podlagi katerega bo lahko DOS zavzel jasnejša in odločnejša stališča. Potreba po tem se je še posebej okrepila med pandemijo COVID-19. Anketiranje je prav tako zelo smiselna uvedba za udeležence DOS-ovih dogodkov, na primer: po DNK-ju, vsak udeleženec dobi anketo, s katero bi lahko ovrednotil svoje zadovoljstvo oziroma izrazil dodatne ideje ali želje glede izvedbe samega dogodka. Te predloge bi se potem analiziralo in bi te analize lahko pripomogle pri organizaciji dogodkov v prihodnje. Podpiramo idejo rednega anketiranja na šolah po Sloveniji za izdelavo statistike o prepoznavnosti DOS.

2.5 PROMOCIJA

Redno pojavljanje v medijih; televizija, časopisi in promocija preko influencerjev.

2.6 PROMOCIJA VARUHA DIJAKOVIH PRAVIC

Promocija Varuha dijakovih pravic in obveščanje šol o njegovem delovanju; Varuh dijakovih pravic je odlična ideja naše organizacije in hkrati zelo uporabna za mnogo dijakov, sploh v današnjih časih. Varuh dijakovih pravic je med dijaki slabo poznan, zato bi bila potrebna njegova promocija preko socialnih omrežij in tudi na druge načine. Marsikateremu dijaku so kršene osnovne pravice, zato bi bilo potrebno, da se dijaki spoznajo z varuhovim delom in vedo, kam se lahko obrnejo, če so jim kršene pravice, saj tega zdaj marsikdo ne ve.

2.7 PROMOCIJSKI VIDEO

Takoj na začetku mandata je potrebno posneti nov promocijski predstavitveni video Dijaške organizacije Slovenije, ki bo v 2-3 minutah povzel delovanje organizacije. Posnetek je potrebno preko različnih kanalov (družbena omrežja, mediji, prijatelji, znanci ipd.) predstaviti čim širši javnosti.

2.8 AMBASADORSTVO

Vzpostavili bi lahko sistem raznolikih ambasadorjev in tako imenovanih influencerjev, ki bi DOS promovirali v svojih krogih oziroma na svojih socialnih omrežjih. Menimo, da je ključna tudi vzpostavitev ambasadorstva, denimo skozi regijske dijaške skupnosti, skozi predsednike dijaških skupnosti ali zaveznitva na šolah. Jasno povezavo šola-DOS in krepitev odnosa ter prepoznavnosti bi lahko še dodatno okrepili z obiski šol, letaki, plakati v fizični obliki, promocijskimi darili ipd. Z njimi bi lahko vzpostavili dolgoročno sodelovanje.

2.9 KAPUCARJI

Kapucarji (za nekatere predstavnike DOS) za namene promocije in krepitev pripadnosti organizaciji.

2.10 STIK Z LJUDMI

PR stik z ljudmi na objavah. Dobra ideja se nam tudi zdi, da bi bili v prihodnjih objavah še bolj pozorni na ljudi, ki jih objavljamo. V prihodnje jih bomo vedno označili na story-jih, objavah ipd. Prav vse ljudi, tudi tiste z manj sledilci, bi na ta način spodbujali k deljenju naših vsebin. Na dogodke bi bilo smiselno vabiti tudi bolj znane osebe, ki bi povečali prepoznavnost DOS.

2.11 OGLAŠEVANJE

Možnost plačljivega oglaševanja. Zdi se nam, da bi bilo dobro v PR vložiti tudi del sredstev. Smiselno bi bilo promovirati DOS tudi preko plačanih oglasov, ki bi se občasno vrteli po različnih spletnih straneh, socialnih omrežjih ipd. Tako bi lahko dosegli tudi tiste dijake, ki ne sledijo določenim influencerjem, ambasadorjem, predsedstvu ali pa DOS samemu na socialnih omrežjih, in pa tudi tiste, ki morda socialnih omrežji sploh ne uporabljajo.

2.12 SPLETNO MESTO DIJAŠKE ORGANIZACIJE SLOVENIJE

Aktualno spletno mesto Dijaške organizacije Slovenije je bilo v našem mandatu 2021/2022 obnovljeno. IT ekipa je obnovila ogrodje spletne strani, pospešilo njeno delovanje, olajšalo urejanje spletne strani in odpravilo sistemske napake. V naslednjem mandatu pa načrtujemo še estetsko prenovo spletne strani. Postati mora spletni prostor, kamor bi se dijaki lahko napotili s kakršnimikoli vprašanji v povezavi z dijaškim življenjem; štipendije, dijaški domovi, tekmovanja, izobraževanja ipd. Vse mora biti jasno dostopno; sklici, poročila, projekti, ki se izvajajo in podpirajo, kontakti, predstavitev vseh članov ekipe, jasno mora biti kdo ureja spletno stran, kaj je DOS in kako lahko vsak dijak pomaga in se aktivno vključi v organizacijo. Prav tako bomo na spletni strani, za razliko od mandata 2021/2022, objavljali tudi zapisnike rednih sej Parlamenta DOS. Temu bomo v prihodnjem mandatu posvetili še več pozornosti.

Menimo, da bi morali letos še bolj oglaševati spletno stran, da bi jo dijaki začeli bolj množično uporabljati. Navsezadnje je to tudi mesto, kamor se dijak lahko zateče po pomoč. Mislimo, da do zdaj takih dijakov ni bilo na naši spletni strani prav veliko. Glede na to, kako je sedaj lepo urejena, bi lahko še bolje služila svojemu namenu z malo promoviranja. Le dijakom je treba spletno stran predstaviti kot nekaj, kar je postavljeno izključno za njih in njim v pomoč.

Dijaki bi tako dobili občutek, da se na DOS lahko zanesejo in imajo od njega nekaj koristi. Za vse to bo potrebno še veliko dela in dodatna nadgradnja spletne strani.

PR ekipa bo redno aktualizirala informacije na spletni strani; obnavljala zastarele datume, fotografije, pravilnike, zakonike, vpisne pogoje ipd. Dijaki morajo imeti občutek, da bodo ob obisku spletne strani Dijaške organizacije Slovenije dobili vse relevantne informacije na enem mestu. Naj bo to tudi glavna smernica za razvoj spletne strani tudi v prihodnjem mandatu.

3. KOMUNIKACIJA Z DIJAKI IN STIK S ŠOLAMI

Ena od pomembnejših točk naše vizije je še dodatno izboljšanje komunikacije z vsako dijakinjo in dijakom na vseh slovenskih šolah ne glede na smer izobraževalnega programa in kraj bivanja ter izobraževanja. Celotna uspešnost projektov DOS temelji na aktivnosti dijakov slovenskih srednjih šol. Med slednjimi pa ponekod še vedno ponekod vlada pasivnost, nezainteresiranost za dogajanje v DOS ter organizirane dogodke. Zato bi morali pri aktivnih dijakih skrbeti za nadaljevanje aktivnega dela, pri pasivnih pa spodbujati aktivnost ter vključenost v dogajanje. Začrtane morajo biti jasne formalne in neformalne povezave med DOS, šolo, mentorjem, Skupnostjo dijakov in predstavnikom Skupnosti dijakov, predvsem pa je treba angažirati neaktivne šole in njihove predstavnike. Glede na to, da so številne šole popolnoma neaktivne, jih je potrebno z različnimi pristopi spodbujati, da se vključijo v delovanje DOS.

Rešitve:

3.1 OBISKI ŠOL

Obiski šol so izjemno pomembni, saj spodbujajo kontakt predsedstva s posameznimi dijaki, mentorjem in vodstvom šole. Obiski omogočajo pogovor v živo, reševanje težav na terenu in promocijo DOS v okoljih, kjer je za delovanje organizacije najmanj zanimanja. Prav tako lahko posamezne šole pripomorejo k razvoju organizacije preko dijakov posameznih šol, ki se na povabilo predsedstva lahko pridružijo odborom (primeri: Gimnazija Nova Gorica - promocijski video, SŠOF - oblikovanje, fotografiranje ipd.). V mandatu 2021/2022 smo obiskali preko 40 različnih srednjih šol po celi Sloveniji, s to prakso želimo nadaljevati tudi v naslednjem mandatu, večji poudarek pa bomo namenili obiskom šol v vzhodni in severovzhodni Sloveniji. Obiske šol bomo še naprej spodbujali preko angažiranosti predsedstva v posameznih regijah, na sejah parlamenta ipd. Ne glede to pa vseeno spodbujamo samoiniciativo šol in dijakov, da nas prvi kontaktirajo za obisk njihove šole.

3.2 ENOTNA DIGITALNA PLATFORMA

Vzpostavitev posebne digitalne platforme za komunikacijo z odborniki, svetniki in poslanci oz. predstavniki šol po celi Sloveniji (Messenger skupina, WhatsApp skupina, platforma Slack ali Discord; dober Discord »server« bi med drugim omogočal tudi izredne seje na daljavo in sestankovanja odborov ipd.), preko katere bi lahko potekala vsakodnevna komunikacija/obveščanje o težavah/ponujanje predlogov ipd. Tovrstno platformo smo v mandatu 2021/2022 vzpostavili na aplikaciji WhatsApp, in sicer za vse svetnike in enotno skupino za vse odbornike. V naslednjem mandatu si želimo vzpostaviti enotno digitalno platformo vseh predstavnikov šol in le-te dodati v enotno skupino na eni izmed omenjenih aplikacij. Na ta način bi se marsikatera vprašanja in težave reševale sproti, bi se lahko ustrezno preoblikovale redne seje (skrajšanje/dodajanje drugačnih vsebin).

3.3 VEČ SEJ IN NEPOSREDNEGA SODELOVANJA

Večje število rednih in izrednih sej. Pomembno se nam zdi, da Predsedstvo DOS kar v največji meri sodeluje z dijaki. V mandatu 2021/2022 smo izvedli 4 redne seje Parlamenta DOS, kar je za eno sejo več kot v mandatu 2020/2021. Naš cilj je, da bi se skozi mandat 2022/2023 organiziralo isto ali večje število rednih oziroma izrednih sej. Predsedstvo na ta način deluje lažje, in sicer z več povratnimi informacijami ter predlogi dijakov. Po sejah parlamenta imamo boljši vpogled v to, kaj si dijaki sploh želijo in na katerih področjih so potrebne spremembe. Ker se

zavedamo da je organizacija vsake seje velik strošek, bi lahko izredne seje izjemoma izvajali tudi na daljavo.

3.4 AKTIVACIJA VSEH SREDNJIH ŠOL V SLOVENIJI

Ker se zavedamo, da delo na posamezni šoli najbolj vpliva na kakovost izobraževanja dijakov v lokalnem okolju, bomo spodbujali aktivno delovanje vseh skupnosti dijakov po Sloveniji. Kljub velikemu napredku v mandatu 2021/2022, se še vedno žal soočamo z dejstvom, da je v Sloveniji veliko šol, ki sploh nimajo organiziranih skupnosti dijakov ali pa so le-te neaktivne. V kolikor na šoli skupnost dijakov ne deluje, se moramo potruditi, da posamezni šoli pomagamo le-to ustanoviti oziroma apelirati na šolo, da le-to omogoči.

- DOS bo tudi v mandatu 2022/2023 šole spodbujal, da le-te aktivno formirajo skupnosti dijakov. DOS bo spodbujal redno sodelovanje s slednjimi ter poskušal vzdrževati kontakt s predstavniki dijakov srednjih šol. Poleg tega bomo v prihodnjem mandatu na sejah še aktivneje spodbujali že uveljavljene šole, da odprejo socialne profile skupnosti dijakov, da bi jim dijaki šol sledili ter postali zainteresirani. S tem bi:
 - aktivirali dijake na šolah samih,
 - povezali srednje šole ter imeli nadzor nad regionalnim razvojem,
 - DOS pripeljali med dijake oziroma s kontaktom dali vedeti, da smo vedno tu za njih ter da si želimo, da sodelujejo z nami,
 - razvijali stebre DOS ter osnovno dijaško politiko.

Znano je, da je aktivacija vseh srednjih šol v Sloveniji zelo pomembna, saj lahko le tako vsem dijakom omogočimo enake možnosti aktivnega delovanja v sklopu DOS, zato predlagamo, da stremimo k temu, da s pomočjo odbornikov, predsedstva in sveta poskusimo aktivirati kar se le da veliko srednjih šol. Največ potenciala vidimo v povezovanju DOS s posameznimi predsedniki dijaških skupnosti, le-ti bi lahko znotraj svojih šol, in prav tako manj aktivnih šol v svojem okolju, poskrbeli za obveščanje in komuniciranje z dijaki. Poleg vseh že prej omenjenih mehanizmov (obisk šol, regij, dogodki ipd.) želimo s posebnimi vseslovenskimi dopisi in brošurami Dijaške organizacije Slovenije (lepo izdelane brošure, ki predstavljajo delo organizacije) obvestiti in spodbuditi popolnoma vse slovenske srednje šole k aktivnemu sodelovanju z Dijaško organizacijo Slovenije. Verjamemo, da bi to lahko izboljšalo stanje na terenu in povečalo vključenost šol.

3.5 PODPORA IN POVEZOVANJE Z DIJAKI, KI SODELUJEJO V MLADINSKIH PROJEKTIH ALI NJIH USTANOVITELJI

DOS bi se moral več povezovati z nevladnimi organizacijami in drugimi prostovoljnimi organizaciji. Prav tako bi lahko DOS oglaševal njihovih dogodke ter promoviral njihovo delo. Na ta način bi DOS lahko podpiral dijake, ki so vključeni v inovativne dejavnosti, kot na primer Lions Klub Ljubljana, Roteract, Amnesty International, Future Minds 2050 ipd. DOS ima moč združevanja in povezovanja, zato se morajo dobre prakse podpirati. Na ta način se lahko povezujemo z dijaki s podobnim mišljenjem in želji po boljši prihodnosti.

3.6 ČAS ZA DOS, OIV

OIV ure za udeleževanje v DOS. K dodatnemu sodelovanju z DOS in potencialno nadgrajenemu stiku s šolami bi lahko pripomoglo, da bi se šole spodbujalo, da bi v svoj katalog OIV ur vključile sodelovanje z DOS. S tem se izrecno poudari pomembnost in koristnost sodelovanja z DOS

3.7 PODELJEVANJE DIPLOM AII NAGRAD NAJBOLJ AKTIVNIM

DIJAKOM DOS bi moral začeti s podeljevanjem nagrad ali priznanj Predsednika DOS aktivnim dijakom, ki so celo šolsko leto aktivno sodelovali in ustvarjali boljše okolje za slovenske dijake. Podeljevali bi jih na zadnji seji parlamenta, s tem pa bi tako:

- povečali udeležbo na zadnji seji parlamenta,
- aktivnim dijakom pokazali, da smo jim hvaležni za trud ter jih spodbudili, da s svojim delom aktivno pripomorejo dijakom tudi v prihodnosti,
- morda pasivne dijake spodbudili, da se bolj aktivno udeležujejo.

3.8 PREDSTAVITEV ZADNJI TRIADI OŠ

Predstavitel DOS zadnji triadi osnovne šole. DOS je potrebno mladim približevati že od zadnje triade osnovne šole. Tako bi dijaki za organizacijo vedeli že ob prihodu v srednjo šolo, ko imajo večinoma največ težav, saj se navajajo na novo okolje. Predstavitel bi lahko izvajali tako v živo kot tudi preko digitalnih orodij, socialnih omrežij ipd.

4. REGIONALNO POVEZOVANJE IN SODELOVANJE

Slovenija je razdeljena na številne občine, med katerimi pa so nekatere privilegirane zaradi geografske lege. DOS bi vsem regijam in občinam moral dati občutek pomembnosti ter vključenosti ter pomagal razvijati dijaško življenje v vseh regijah. V mandatu 2021-2022 je Predsedstvo DOS zagovarjalo in udeleževalo načelo decentralizacije. Potrudili smo se, da delovanje organizacije razširimo v čim več regij med čim več dijakov. Krog zanimanja za organizacijo smo občutno povečali, a kljub temu bo v prihodnjem mandatu veliko prostora za izboljšanje, še posebej v vzhodni in severovzhodni Sloveniji.

Najboljše delo je ekipno delo in prav to je treba dijakom iz cele Slovenije tudi pokazati. Le, če stopimo skupaj, lahko dosežemo spremembe, ki si jih želimo, zato je prav, da dijaki spoznajo DOS in njegovo delovanje. To bi lahko dosegli z uresničitvijo 3. točke tega programa in z obiskovanjem šol, regijskimi posveti (v živo) in z zblizevanjem z dijaki iz cele Slovenije.

Glede na to, da bo predsedstvo tega mandata tudi tokrat sestavljeno iz posameznikov s koreninami po vsej Sloveniji, menimo, da lahko ogromno naredimo, če se skozi pogovor poglobimo v značilnosti posamezne regije in potencialne možnosti za povezovanje z drugimi. Med sabo poznamo prave ljudi, ki nam lahko pomagajo pri organizaciji povezovalnih dogodkov s ciljem, da se dijaki naše države bolj povežemo in zastopamo svojo generacijo kot celoto. Na takšen način lahko hkrati še naprej odlično uresničujemo strategijo Predsedstva 2021/2022 v zvezi z decentralizacijo; Slovenija ni samo Ljubljana!

Rešitve:

4.1 DOS NA POTI IN NADGRADNJA

Ohranitev DOS na poti in nadgradnja (širitev v zapostavljene regije, izboljšanje vsebin, integriranje projekta v OIV oziroma v AD - aktivno državljanstvo na šolah)

DOS na poti je izjemno kvaliteten stalni projekt organizacije, ki se je začel izvajati v letu 2017/2018. Ideje projekta, ki nas popelje po vseh slovenskih regijah, je prepoznati, nasloviti in izpostaviti dijaško ter mladinsko problematiko po posameznih delih Slovenije in s tem

pomagati dijakom iz celotne države ter jim omogočiti direktni dialog med njimi in odločevalci njihove regije in občine. Projekt smo vsebinsko nadgradili v mandatu 2021/2022. Obiskali smo kar tri regije, in sicer Obalno-kraško, Dolenjsko in Goriško. Ne glede na vsa prizadevanja v šolskem letu 2021/2022 ima DOS na poti še veliko potenciala in pomembno vlogo pri promociji organizacije. Vsebina dogodkov v okviru projekta DOS na poti mora predstavljati izobraževalno-povezovalno vlogo in hkrati ponujati konkretne rešitve za ljudi ter odločevalce v določeni regiji. Pogovor v posamezni regiji mora biti zastavljen tako, da na njem sodelujejo na eni strani dijaki in na drugi strani odločevalci, nevladniki ter strokovnjaki, saj bodo le tako lahko predlogi mladine dejansko uslišani, težave pa morda odpravljene. Prednost v okviru projekta DOS na poti bomo dajali tistim regijam, ki so bile bolj zapostavljene; npr.: Prekmurje, Štajerska, Koroška. V tem mandatu bomo tako več pozornosti namenjali vzhodni Sloveniji. Imamo načrt, da se vsaj enkrat na dva meseca posvetimo eni regiji. Vsak posvet v okviru DOS na poti lahko obogatimo s poročanjem o kulinariki, narečjih, znamenitostih in vplivnih ljudeh z določenega področja. Šole bomo spodbujali, da bodo DOS na poti uvrščali med svoje obvezne učne vsebine (OIV) ali pa v sklop učnih vsebin aktivnega državljanstva (AD). Na ta način bomo na DOS na poti spodbujali večjo dijaško udeležbo.

4.2 SODELOVANJE Z DIJAŠKIMI SEKCIJAMI ŠTUDENTSKIH KLUBOV

Sodelovanje z dijaškimi sekcijami smo krepili v mandatu 2021/2022, s to dobro prakso želimo nadaljevati tudi v prihodnjem mandatu. Povezovanje se nam zdi pomembno iz dveh razlogov.

Prvič, s sodelovanjem lahko DOS pridobi 58 novih platform za obveščanje in promocijo, s tem pa tudi večji obisk na dogodkih in predvsem prepoznavnost - "dijaki vidijo, da DOS obstaja". Kaj si tukaj predstavljamo? Dogovor z dijaškimi sekcijami o deljenju vsebin, soorganizaciji, vzpostavitvi komunikacije med predsedniki dijaških sekcij, finančna podpora projektom ipd.

Drugič, DOS lahko s sodelovanjem izvaja pilotske projekte in zajame vsaj 58 upravnih enot, v katerih delujejo študentski klubi. DOS lahko pripravi projekt in ga v izvajanje prepusti dijaškim sekcijam, ki pokrivajo tudi kraje, ki so nekoliko oddaljeni od večjih mest/študijskih središč in se predstavi tudi v teh krajih.

4.3 REGIJSKI POSVETI

V naslednjem mandatu želimo v vsaki regiji najti predstavnika, ki bi s predsedstvom vzdrževal reden kontakt, obveščal o problemih in odgovarjal na vprašanja ter bil glavni ambasador organizacije za regijo. Regijski predstavniki bi lahko sestavljali nov organ DOS, na primer Regijska posvetovalna skupina. Ne bi imela možnosti odločanja, sestajali pa bi se na sestankih, kjer bi skupaj z drugimi dijaki iz regij predstavljali problematiko. S tem bi:

- DOS imel neposredne informacije na terenu, ki bi pomagale pri odločanju,
- DOS bil seznanjen s situacijo v regiji iz prve roke,
- povezali in vključili vse regije,
- spodbujali aktivnost in prepoznavnost na terenu.

4.4 ORGANIZACIJA DOGODKOV PO REGIJAH

Na Dijaški organizaciji želimo v naslednjem mandatu posvetiti pozornost večji regijski razpršenosti dogodkov. DOS organizira številne dogodke, po večini v prestolnici. Kljub morda manjši udeležbi bi DOS moral organizirati dogodke tudi po regijah. Dober zgled je DOS na poti,

a organizirati bi se dalo tudi izobraževanja, seminarje po regijah, okrogle mize. Morda je vredno razmišljati tudi o dogodkih, kjer bi šole med seboj sodelovale pri organizaciji in ustvarjanju vsebin. S tem bi se krepila dijaška zavest, hkrati bi pa bilo regijsko sodelovanje konkretnije. DOS bi lahko kot organizator takšnih dogodkov pridobil veliko zaledje podpornikov/sledilcev. S tem bi:

- vključili veliko dijakov,
- omogočali vsem dijakom tudi obšolsko izobraževanje,
- dijakom ponudili boljše informacije, saj bi na dogodkih sodelovali strokovnjaki iz določene regije, ki so bolj seznanjeni s situacijo v regiji in bi lahko dodali še kakšen nov nasvet.

5. MEDNARODNO SODELOVANJE

V mandatu 2021-2022 smo delovanje Dijaške organizacije razširili tudi v mednarodnih razsežnostih, kar želimo v prihodnjem mandatu nadgraditi in nadaljevati. Opažamo, da se v slovenskem šolskem sistemu še vedno premalo poslužujemo tujih dobrih praks. Verjamemo, da lahko s povezovanjem s tujimi dijaki in organi ogromno doprinesemo k izboljšavi pogojev za slovenske dijake. Izmenjava dobrih praks, metod in tehnik spopadanja z različnimi situacijami je ključna za kvaliteten in odprt šolski sistem. Mednarodno sodelovanje pa hkrati omogoča promocijo Slovenije v tujini in krepitev prijateljskih odnosov z drugimi državami. Vložili bomo veliko napora predvsem v to, da DOS in posledično slovenske dijake kvalitetno in ažurno predstavljamo tudi v tujini. Glede na to, da smo v mandatu 2021/2022 okrepili stike z OBESU in organizacijo SAME, bo udejstvovanje v mandatu 2022/2023 bolj učinkovito.

Rešitve:

5.1 KREPITEV ODNOSOV Z OBESU

Še naprej bomo krepili sodelovanje z OBESU. Sodelovanje z OBESU, kot organizacijo, ki povezuje dijaške organizacije večine evropskih držav, je za mednarodno povezovanje DOS ena izmed ključnih nalog, saj se na ta način vzpostavljajo kontakti in povezave za meddržavno sodelovanje dijaških organizacij, dijakov in dijakinj. Naša dolgoročna zamisel je, da z njimi organiziramo skupne projekte, v okviru katerih bomo lahko sodelovali z dijaki iz cele Evrope.

5.2 POVEZOVANJE Z DIJAKI ZAMEJCI IN DIJAKI PO SVETU

Slovenci smo majhen narod, zato je ključno, da držimo skupaj. V prihodnjem mandatu si zastavljamo ambiciozne cilje organizacije medsebojnih obiskov z zamejskimi Slovenci in šolami ter izseljenci. Primer zahtevnega, a zelo zanimivega projekta je obisk slovenskih dijakov v Centru za slovenske študije v Clevelandu. Projekt bi še bolj povezal Slovence po svetu in poskrbel za promocijo DOS, saj aktivnost v takšnem obsegu še ni bila izvedena. Za pomoč in finančno podporo bi zaprosili ambasado, MZEZ, Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu idr. Prav tako bomo spodbujali tudi njihovo sodelovanje pri različnih drugih projektih.

5.3 SODELOVANJE Z ORGANIZACIJAMI DIJAKOV IZ SOSEDNIH DRŽAV

Sodelovali bomo s skupnostmi oziroma organizacijami dijakov iz sosednjih držav in kasneje vseh ostalih držav. Ključno je, da sodelujemo tudi vsebinsko. To sodelovanje je lahko nadgradnja dela z OBESU (z organizacijami lahko delamo skupaj z OBESU ali samostojno). Lahko organiziramo

različne dogodke - bilateralna in multilateralna srečanja s sosednjimi državami in tudi državami drugega in tretjega sveta. To lahko poteka v živo v Sloveniji, tujini ali tudi online. (delovni obiski/srečanja/posveti/vrhovi/forumi) + skupne dejavnosti/projekti za slovenske in tuje dijakinje in dijake. Poskrbeli bomo za nadaljevanje obstoječega projekta iz mandata 2021/2022 obiska madžarskih in italijanskih dijakov v Sloveniji ter obratno.

5.4 POVEZOVANJE Z MEDNARODNIMI USTANOVAMI

Povezovanje z različnimi mednarodnimi ustanovami. S povezovanjem z različnimi tujimi strokovnimi institucijami bodo lahko dijaki pridobili veliko novega znanja in dodane vrednosti.

5.5 SODELOVANJE Z MLADINSKIM DELEGATOM OZN

Sodelovanje s predstavnikom slovenske mladine v OZN je bilo do zdaj okrnjeno, zato je potrebno, da se v naslednjem mandatu sodelovanje okrepi. S sodelovanjem lahko mladinskemu delegatu predstavimo dijaške problematike in opozarjamo na krivice, na katere bo mladinski delegat opozarjal tako na državni kot na globalni ravni.

5.6 SODELOVANJE Z EYP

Sodelovanje z EYP (Evropski mladinski parlament) DOS doprinese veliko, saj se lahko iz prve roke seznanimo s težavami in problemi, na katere opozarjajo dijaki na sejah EYP, jih poskušamo popraviti in nadaljnje delo načrtujemo tudi v smeri reševanja problemov, obravnavanih na sejah EYP. Na vsaki seji EYP naj bi bil prisoten vsaj en predstavnik DOS, ki bi predstavil stališča DOS in poročal o aktualnih problematikah nazaj v domači odbor.

5.7 OKROGLE MIZE O ZUNANJI POLITIKI

Projekt bi predvideval organizacijo okrogle mize z veleposlaniki, evroposlanci, MZEZ, Hišo EU in drugimi odločevalci o zunanji in evropski politiki, kjer bi nam le-ti predstavili svoje delo, karierno pot in možnosti za mladinsko udejstvovanje v tovrstnih institucijah, poudarili bi pomembnost zunanje politike, povezovanja in diplomacije, dijaki pa bi jim predstavili svoje videnje zunanje politike v prihodnosti.

5.8 SODELOVANJE Z DRUŠTVOM VTIS

Sodelovanje z društvom VTIS (v tujini izobraženi Slovenci). Z društvom VTIS bi bilo smiselno organizirati skupen dogodek v smislu okrogle mize (lahko tudi v okviru DNK), kjer bi VTIS predstavil izobraževanje v tujini, glede na to, da se vedno več mladih odloča za študij v tujini. Njihovi dogodki so izjemno zanimivi in koristni, saj predstavijo vse podrobnosti o izobraževanju v tujini na univerzah v (skoraj vseh) znanih svetovnih univerzah, vključno s štipendijami in vpisnimi postopki, na dogodkih pa vedno sodelujejo tudi v tujini izobraženi Slovenci, ki predstavijo svoje izkušnje.

5.9 SODELOVANJE IN VKLJUČEVANJE V TUJE RAZPRAVE IN ZASEDANJA

Sodelovanje na tujih forumih, zasedanjih, sejah ipd. Predsednik in člani predsedstva bodo tudi v prihodnjem mandatu redno sodelovali na različnih dogodkih v tujini, s tem zastopali organizacijo in mlade v državi ter prenašali dobre prakse in znanje v domače okolje. Zastopali bomo stališča DOS, se povezovali z drugimi ter predstavljali domačo organizacijo.

5.10 VČLANITEV V EYF

EYF (Evropski mladinski forum) je platforma evropskih mladinskih organizacij, katerega članice so nevladne mladinske organizacije, ki zastopajo interese mladih. Skupaj iščejo rešitve za izboljšanje položaja mladih v Evropi. Edina članica EYF v Sloveniji je MSS, zato bi bil smiselni tudi posvet z MSS na to temo.

5.11 SODELOVANJE Z MZEZ

Sodelovanje z Ministrstvom za zunanje in evropske zadeve. S sodelovanjem z MZEZ lahko DOS pridobi sredstva za izvajanje mednarodnih projektov, smiselni pa so tudi skupni projekti, predvsem okrogle mize, dogodki, sestanki idr.

5.12 DIALOG S SVETOVLANI

Dvostranski pogovori s svetovno prepoznavnimi ljudmi, ki so npr. zaslužni za izboljšanje človekovih pravic, znanosti, okoljskega stanja ipd.

6. IZOBRAŽEVANJE IN ŠOLSKI SISTEM

V mandatu 2021-2022 smo področju šolstva namenili posebno pozornost. Dosegli smo prilagoditve mature, konstantno zagovarjali zahteve mladih pred pristojnimi, vztrajali pri ohranitvi pouka v živo, organizirali številne izobraževalno-informativne dogodke, sodelovali na strokovnih posvetih ipd. Z našimi prizadevanji želimo nadaljevati tudi v prihodnjem mandatu. Pozornost bomo namenili različnim problematikam in priložnostim; od sprememb izobraževalnega sistema, alternativnih oblik učenja, neformalnega raziskovalno-izobraževalnega druženja, izobraževalnih dogodkov, pravic dijakov v šolstvu, do problematik povezanih s pandemijo COVID-19. Tudi letos bomo aktivni v boju za prilagojeno maturo in enakopravno izobrazbo. Lanskim maturantom je bilo na našo pobudo omogočenih nekaj prilagoditev, verjamemo, da bomo tudi letos dosegli iste prilagoditve, če le boj začnemo dovolj zgodaj in dovolj glasno. Tudi letos bomo vztrajali pri pouku v šolah ob izbruhu morebitnega novega vala pandemije; v primeru izbruha novega vala epidemije COVID-19 se bo DOS, tako kot v šolskem letu 2021-2022, v vsakem primeru zavzel za pouk v šolah, saj so posledice pouka na daljavo resne in dolgotrajne. Kot združenje vseh dijakov bomo še naprej opozarjali na škodo, ki jo prinaša šolanje na daljavo (fizično in mentalno zdravje, socialni vidik in vidik znanja) ter tako vztrajali pri izvedbi pouka v šolah. Verjamemo, da bi DOS moral biti še naprej telo, ki bi zahtevalo, da pristojni organi ne dajejo le smernic za izobraževanje, temveč tudi preverjajo njihovo upoštevanje (Inšpektorat RS za šolstvo z našo pomočjo). V mandatu 2021-2022 smo s pomočjo inštituta Varuha dijakovih pravic preprečili veliko kršitev, ki so se odvijale širom Slovenije. Prepričani smo, da lahko veliko naredimo na tem, da bodo dijaki vseh srednjih šol prihodnje šolsko leto zaključili s konkurenčnim znanjem in da ne bo prihajalo do psihičnih zlorab ter pritiska s strani profesorjev. Hkrati sami vedno bolj opažamo pomanjkljivosti in odvečne dele slovenskega kurikuluma in si želimo, da v tudi v prihodnjem mandatu konstruktivno in kritično zagovarjamo naše zahteve, ki bodo zbrane v Dijaškem memorandumu, ki bo predstavljen Vladi RS, Predsedniku RS in drugim pristojnim. Smiselni bi bili tudi sestanki z vsemi podmladki parlamentarnih strank.

Rešitve:

6.1 PRILAGODITEV MATURE 2023

V šolskem letu smo s pogajanjem za prilagoditve mature začeli dovolj zgodaj in bili zelo uspešni. Generacija maturantov, rojenih 2004, je velik del srednješolskega izobraževanja preživela na daljavo in bodo tudi v šolskem letu 2022-2023 v nepredvidljivih časih. Prav zato se nam zdi pomembno, da smo gotovi o eni stvari – maturi; kako bo izvedena ter s kakšnimi prilagoditvami, še posebej v luči morebitnega ponovnega vala pandemije COVID-19. Zelo pomembno je tudi, da to, tako kot v šolskem letu 2022-2023, izvemo v najkrajšem možnem času. Optimalno bi bilo, da imamo tudi tokrat do konca novembra s pristojnimi dorečene glavne smernice in navodila, saj se le tako lahko ustrezno pripravimo na eno izmed najpomembnejših ocenjevanj našega življenja. Ključno je, da imamo ves čas pogajanj nemoten dialog z MIZŠ, Zavodom RS za šolstvo, RIC, Strokovnim svetom RS za splošno izobraževanje idr.

6.2 PRAVICE DIJAKOV MED ŠOLANJEM

Pandemija je še bolj razgalila težave in stiske slovenskih dijakov, ki so bile leta in leta spregledane. Ministrstvo daje določene smernice, ki se od šole do šole upoštevajo na različnih načinih. Tudi odnos profesorjev do dijakov je na nekaterih šolah zaničljiv. Svetovalne službe so preobremenjene, medtem ko pa mnogi dijaki si ne upajo povedati na glas, da si želijo sprememb in korektnega odnosa, saj so lahko posledično kaznovani pri ocenjevanju ali izpostavljeni v negativnem smislu. V Predsedstvu DOS bomo še naprej vsem dijakom omogočali pomoč, svetovanje in podporo ter hkrati odkrivali primere kršenja dijakovih pravic. Pri tem mora ključno vlogo odigrati Varuh dijakov pravic, mehanizme za odkrivanje primerov kršenja pa mora še naprej zagotavljati predsedstvo. Naloga pristojnih organov pa je v tem, da sodelujejo z DOS in obravnavajo tudi tiste primere, ki jih odkrije naša organizacija.

6.3 SPREMEMBA KURIKULUMA

Tudi v mandatu 2022-2023 bomo namenili posebno pozornost nekaterim pomanjkljivostim slovenskega kurikulumu in bomo okrepili prizadevanja predsedstva na tem področju. V mandatu 2022-2023 bomo izvedli nekaj okroglih miz in debat, da se natančneje doreče katere vsebine so zastarele in kaj je po mnenju dijakov, zaposlenih in strokovnjakov na izobraževalnem področju potrebno spremeniti. Dijaki namreč že dlje časa opozarjamo, da so številne vsebine v šolstvu zastarele, odvečne, neuporabne in so v neskladju z izobraževalnimi programi najbolj razvitih držav. Kot primer navajamo nekaj predlogov.

- V sklopu reforme šolskega sistema je potrebno povečati število ur prakse za dijake v štiriletnih strokovnih programih, saj jih ima veliko le en mesec praktičnega dela na šolsko leto, kar so štirje meseci v celotnem obdobju njihovega šolanja - to je le 10% celotnega časa šolanja. Posledično jim to oteži iskanje nadaljnje zaposlitve in za sabo potegne kopico drugih težav.
- Prilagoditve mature; splošno prizadevanje za spremembo sistema mature, ki ne bi iskal samo faktografsko naučenih podatkov, temveč uporabnejše znanje, na način, ki bi bil dijaku bolj prijazen.
- Razmislek o morebitni uvedbi sprejemnih izpitov, kar bi omogočilo, da se tudi tisti dijaki, ki niso uspešni na čisto vseh področjih, a so denimo nadarjeni za eno področje, se vpišejo na zaželeno fakulteto.

6.4 VEČ DOGODKOV NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA

Ekipa DOS bo tudi v mandatu 2022-2023 poskrbela za organizacijo različnih izobraževalnih forumov, okroglih miz, sejmov ipd., kamor bodo povabljeni priznani strokovnjaki in različne organizacije ter vsi zainteresirani dijaki. Poudarek bomo dajali uporabnemu znanju in vsebinam, ki mlade zanimajo. Izjemnega pomena je tudi aktualizacija dogodkov, kar pomeni, da bodo v ospredju izobraževanj aktualni izzivi človeštva, kot so: globalno segrevanje, finance in ekonomija, zelena preobrazba, alternativne oblike učenja - kako se učiti, študij ter zaposlitve, ekonomije po krizah ipd.

6.5 ENOTNA DIGITALNA PLATFORMA (za namen druženja)

Vzpostavitev platforme za skupno in medgeneracijsko učenje ter druženje; sodobne tehnologije omogočajo številne prednosti, a je v slovenskem spletnem prostoru premalo vsebin, ki bi lahko dijakom omogočili bolj kvalitetno izobraževanje. Prav tako dijaki na spletu pogosto ne najdejo kvalitetnih odgovorov na svoja vprašanja. Prizadevali si bomo, da s pomočjo tehnologije, ki nam je na voljo, vzpostavimo spletni prostor, kjer bodo lahko dijaki iz različnih okolij, srednjih šol in različnih starosti delili znanje, izkušnje, šolsko gradivo in se nenazadnje spoznavali ter družili. Tovrstne manjše spletne platforme imajo posamezni razredi ali posamezne šole. Tako so denimo na Gimnaziji Nova Gorica ustvarili DISCORD server, v katerega se je lahko vključil vsak posameznik. Bil je razmeroma solidno organiziran in razporejen po predmetih, prav tako naj bi bil to njihov prostor za redno učenje in izmenjevanje zapiskov in informacij. Mnogo dijakov je prav zaradi skupinskega načina dela pridobilo veliko znanja in posledično tudi željene ocene pri preverjanjih znanja. Tako se je ta predlog že izkazal za primer dobre prakse na lokalnem nivoju, verjamemo, da je lahko uspešen tudi v širšem kontekstu, ob predpostavki ustreznega moderiranja za preprečevanje zlorab.

6.6 DOS-OVI INFORMATIVNI DNEVI (za osnovnošolce)

DOS-ovi informativni dnevi za osnovnošolce v zvezi z vpisom v srednje šole. Osnovnošolci imajo pravico prejeti čim več verodostojnih informacij o srednjih šolah, saj tako bodo lažje sprejeli pomembno življenjsko odločitev glede izbire srednje šole. Opažamo, da osnovnošolci nimajo vseh pomembnih informacij na enem mestu, v času klasičnih informativnih dnevov pa lahko obišejo največ tri srednje šole. Posledično so osnovnošolci lahko to zadnjega trenutka neodločeni. Na DOS bomo tudi v mandatu 2022-2023 poskrbeli, da pri nas dobijo čim več pomembnih vsebin in informacij iz prve roke. Pri tem so ključni naslednji koraki:

6.6.1 SEJEM SREDNJIH ŠOL

Sejem srednjih šol, kamor bi k sodelovanju bile povabljene vse slovenske srednje šole. Optimalno bi bilo, če bi sejem potekal v več regijah, da bi lahko pokrili čim več šol. Na sejmu bi sodelovali dijaki in profesorji posamezne šole, ki bi lahko bodočim dijakom iz prve roke predstavili utrip posamezne srednje šole. Sejem bi tako lahko potekal nekaj dni pred uradnim začetkom informativnih dnevov po šolah v Sloveniji. K sodelovanju in pomoči bi povabili skupnosti dijakov posameznih šol oziroma entitete iz posameznih regij (DSL, ODS in DSM). Na sejmu bi ustrezno promocijo zagotovili DOS, saj bi na omenjenem sejmu delili letake, kemike in drug promocijski material organizacije. To se lahko vtisne v spomin osnovnošolca v dovoljšni meri, da bo imel zanimanje slediti takšni organizaciji ob prihodu na srednjo šolo

6.6.2 ŠIRJENJE PROMOCIJ SREDNJIH ŠOL

Na spletni strani DOS in socialnih omrežjih bi objavljali promocijske vsebine različnih srednjih šol po celi Sloveniji ter na ta način bodočim dijakom olajšali odločitev, saj bi šole bolje predstavili širši javnosti. Vsebine bi pripravljali dijaki in zaposleni posameznih šol.

6.7 DOS-OVI INFORMATVNI DNEVI (za srednješolce)

DOS-ovi informativni dnevi za srednješolce v zvezi z vpisom na fakultete. Podobno kot je bilo predstavljeno v prejšnji točki za osnovnošolce, bi potekala predstavitev fakultet za dijake. Razlika je v tem, da bi pri tem morala ažurno podporo nuditi Študentska organizacija Slovenije in njene organizacijske enote po celi Sloveniji.

Na to temo bi radi dodali še en predlog. Opažamo, da ima mnogo dijakov probleme pri izbiri nadaljnega študija. Kljub temu, da smo v mandatu 2021-2022 izvedli več aktivnosti, ki so olajšali izbiro nadaljnega študija, in v sodelovanju z MIZŠ predstavili kartico študijskega programa, še vedno veliko dijakov zatrjuje, da so neodločeni. Več nam jih je že potožilo, da ne vedo, kaj izbrati, ker niso prepričani, kaj določen program vsebuje oz. kako natančno se tematskim sklopom posveča; na kakšen način, kako je to predstavljeno. Informativni dnevi vseh oblik so vedno več kot dobrodošli, vendar žal menimo, da to ni dovolj. Veliko dijakov že od malih nog ve kaj si želijo študirati, veliko pa jih je takih, ki niso prepričani prav do zadnje minute, ko je potrebno oddati prijavnico, in ravno tem drugim je potrebno pomagati. Zdi se nam, da bi šole oziroma fakultete morale, poleg informativnih dni, omogočati tudi dijakom nekakšen 'vpogled' v izobraževanje na njihovih tleh. Morale bi jim dati možnost, da se vsedejo v predavalnice in za dan ali dva poslušajo predavanja in seminarje, da lahko dejansko 'začutijo' kakšen način dela bo, ob vpisu na njihovo šolo, zahtevan od njih. Tudi za takšen pristop predstavljanja fakultet se bomo zavzemali na DOS.

6.8 DIGITALIZACIJA SLOVENSKEGA SREDNJEŠOLKEGA SISTEMA IN RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE MLADINE

Na Dijaški organizaciji Slovenije smo v mandatu 2021-2022 dosegli rekordno število premikov na področju digitalizacije. Vzpostavili smo redni stik z Službo Vlade RS za digitalno preobrazbo. Pristojnemu ministru smo posredovali sveženj zahtev oziroma predlogov DOS, ki je bil delno upoštevan pri sprejemanju Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti. Na pobudo DOS so bili zagotovljeni Digitalni boni 2022 za nakup računalniške opreme. V predsedstvu se zavedamo, da je digitalizacija dolgotrajen proces, zato bomo le-temu tudi v mandatu 2022-2023 namenjali posebno pozornost. Še naprej bomo spodbujali računalniško opismenjevanje srednješolcev in poenostavljenost digitalnih sistemov srednjih šol, pri tem pa mislimo na nadaljnjo podporo in posluš s strani Službe Vlade RS za digitalno preobrazbo. Naša želja je, da s skupnimi močmi spodbudimo nastanek enotnega sistema e-redovalnic in e-učilnic, ki bi pokrivalo vse slovenske srednje šole z možnostjo izmenjevanja učnih gradiv in izkušenj med šolami ter sodelovanja in druženja dijakov različnih šol in starosti. Hkrati želimo v šolske prostore in kurikulum pripeljati čim več naprednih vsebin povezanih z digitalizacijo naše družbe in srednješolce pripravljati na izzive prihodnosti, ki bodo nedvomno povezani z digitalno preobrazbo sveta. Dober primer je recimo izjemno zastarela in neinformativna spletna stran RIC, ki se jo lahko dokaj hitro izboljša. Vseeno pa se je potrebno zavedati, da smo na tem področju izjemno kadrovsko in finančno omejeni, zato bo ključnega pomena skupno delo z Vlado RS.

6.9 ČAS ZA DOS, OIV

Vse oblike sodelovanja z DOS se morajo šteti kot OIV. Srednjim šolam in gimnazijam je smiselno poslati priporočilo, da se sodelovanje z DOS (član predsedstva, svetnik, odbornik idr.) in udeležba na sejah parlamenta ter raznoraznih aktivnostih šteje kot del OIV v sklopu neformalnega izobraževanja.

7. KULTURA, ŠPORT IN OBŠOLSKE DEJAVNOSTI

Čeprav je Predsedstvo DOS v preteklosti in v mandatu 2021-2022 izpeljalo kar nekaj zanimivih projektov, tudi na kulturnem področju (na primer Zbirka dijaške poezije), se nam zdi, da še vedno primanjkuje takšnih, na katerih bi se lahko sprostiti in družili, plesali in si kaj dobrega povedali (primer je DNK, ki je bil v našem mandatu 2021-2022 uspešno realiziran). Organiziramo veliko dogodkov, a večina izhaja iz izobraževalne narave, kar ni vedno zanimivo navadnemu dijaku. Če želimo vključiti tudi pasivne dijake, bi morali strmeti tudi k zabavi in druženju dijakov. Še bolj zavzeto bomo spodbujali projekte, ki lahko dejansko pozitivno vplivajo na življenje vsake dijakinje in dijaka. Takšni dogodki so lahko koncerti, plesi, zabave, pikniki ali kakršnekoli druge oblike druženja, na katerih bi lahko združili formalne zadeve z bolj sproščenimi.

V kolikor nam bo epidemija dopuščala, bi lahko dijakom dali tisto, kar da pravi pomen mladosti. Športne turnirje v odbojki/nogometu in drugih športih s sledečim večernim dogajanjem, koncerte v različnih slovenskih mestih v sodelovanju z regijskimi entitetami, na katere bi lahko povabili tudi lokalne dijaške glasbene skupine, različne nevsakdanje dogodke itd. Hkrati bi lahko še bolj delali na tem, da bi mladim zagotavljali cenejše vstopne v razne kulturne ustanove, galerije, muzeje, gledališča itd. DOS bi lahko ponujal tudi več delavnic, na katerih bi se od sodobnih uspešnežev učili o njihovi poti, razvoju vodstvenih sposobnosti in o tem, kako začeti promovirati svojo dejavnost in se uveljavljati kot mlada oseba. Želimo si, da DOS vsem dijakinjam in dijakom v Sloveniji omogoči čimbolj pestra dijaška leta, ko se bodo lahko poleg šolanja uveljavljali tudi v kulturnem, športnem in družabnem pomenu ter razvijali svoje talente in sposobnosti na izvenšolskih področjih. Na tem mestu tudi predlagamo, da DOS postane posrednik različnih informacij v zvezi z obšolskimi dogodki. Spodbujali bomo objavljane razpisov za bitke bendov, literarnih tečajev/natečajev, izbranih kulturnih dogodkov, ki jih organizirajo drugi pobudniki. DOS bi lahko v tem primeru deloval tudi kot posrednik ali pa celo vir različnih informacij, ki se tičejo družbeno-kulturnega in tudi športnega delovanja. Seveda bi bilo treba raziskati in spremljati, kje se objavljajo ti razpisi in jih hipoma deliti na socialna omrežja DOS.

Rešitve:

7.1 KULTURA

Po pogovoru z mnogimi že uveljavljenimi kulturniki smo ugotovili, da v obdobju najstništva in začetkov kariere v večji meri niso bili deležni zadostne podpore države, organizacij, nevladnikov, šol in pogosto tudi staršev. Tako pravijo tudi mnogi mladi, ki se ukvarjajo s kulturnimi dejavnostmi. Na DOS želimo tudi v mandatu 2022-2023 spreminjati slabe prakse! Spodbujali bomo kulturo in mladim upom pomagali, da se lažje postavijo na noge. Hkrati je kultura neformalen način povezovanja in širjenja pomena DOS po Sloveniji. Skozi mandat bomo organizirali različne dogodke, projekte, natečaje ipd. (dober primer je projekt predsedstva 2021-2022 Zbirka dijaške poezije), ki bodo realizirali zastavljeno vizijo razvoja kulture. V okviru digitalnih platform DOS (npr. Discord), ki jih želimo uvesti za neformalno povezovanje šol in dijakov po Sloveniji, bi lahko prav tako deloval ločen pod-portal za kulturo, kjer bi potekala vsakodnevna komunikacija dijakov. Prav tako se nam zdi pomembno, da se predstavniki DOS

udeležujejo kulturnih dogodkov, še posebej tistih, ki jih organizirajo dijaki, in s tem širijo pomen kulture med ljudmi.

7.1.1 ULTIMATIVNI SEJEM

Organizirali bi dogodek na princip novomeške pomladi; natečaj, kamor bi dijaki poslali svoja umetniška dela (fotografije, slike, poezijo, kratka prozna dela, pesmi, ...). Izbrani bi svoja dela razstavili v najetem prostoru, jih prebrali ali zaigrali na odru. Povabljeni bi bili tudi priznani umetniki, avtorji in drugi, ki bi spodbudili večjo udeležbo. Dijaki bi tako imeli možnost prepoznave, prav tako pa bi jih spodbudili k nadaljnjemu umetniškemu udejstvovanju.

7.1.2 KONCERT DIJAŠKE ORGANIZACIJE SLOVENIJE/DIJAŠKI ŽUR

V mandatu 2021-2022 omenjenega dogodka zaradi covidnih omejitev žal ni bilo mogoče organizirati. V mandatu 2022-2023 si bomo prednostno prizadevali za realizacijo tega projekta. Na prostem ali v najetem zaprtem prostoru bi radi organizirali največji mladinski glasbeni dogodek, kamor bi lahko povabili uspešne že uveljavljene glasbenike ter mlade glasbene upe, ki so šele na začetku kariere. Manj znane glasbene skupine in posamezniki bi se lahko prijavljali, nato pa bi potekalo glasovanje in izbor. Tako bi bil lahko odziv za dogodek zelo množičen, hkrati pa bi mladi upi (dijaki, študentje) dobili priložnost za javno prepoznavo. K sodelovanju bi povabili številne sponzorje, ki bi finančno pripomogli k čim boljši izvedbi koncerta. Na dogodek bi bili povabljeni vsi zainteresirani dijaki iz cele Slovenije. Izvedba tovrstnega dijaškega koncerta je zelo kompleksna, predvsem s finančno-organizacijskega vidika, a ima hkrati številne prednosti. S tem dogodkom bi:

- a) dejansko pripeljali DOS med dijake,
- b) pripravili priložnost za promocijo DOS,
- c) morebitne dohodke pri vstopnini porabili za dodatno financiranje DOS,
- d) povezali veliko dijakov ter jim ponudili zabavo.

7.1.3 DIJAŠKI ALBUM AVTORSKE GLASBE

V mandatu 2022-2023 načrtujemo izvedbo projekta Dijaški album avtorske glasbe. V okviru projekta bi poskusili zbrati čim več avtorske glasbe dijakinj in dijakov, ki bila zbrana na enotni digitalni platformi.

7.2 ŠPORT

Slovenci smo športen narod, šport nas povezuje in združuje, zato bi radi tudi na DOS v mandatu 2022-2023 krepili zavedanje o pomenu športa ter mladim omogočali športno udejstvovanje. Ena od prioritet našega dela bo prav zagotovo spodbujanje športa in zdravega življenjskega sloga z raznimi dogodki, udeležbo predstavnikov DOS na športnih tekmovanjih (npr. DOS bi lahko na glavne slovenske maratone poslal predstavnika DOS v majici z logotipom organizacije) in hkrati tudi s povezovanjem med slovenskimi športniki in dijaki za promocijo športa ter DOS.

7.2.1 VELIKI ŠPORTNI TURNIRJI V ORGANIZACIJI DOS

Želimo si, da imajo dijaki tekom našega mandata 2022-2023 vsaj eno DOS športno tekmovanje na enem izmed športnih področij. Zgled so nam lahko številna podjetja, ki

organizirajo igre za zaposlene. Pri organizaciji športnih turnirjev bomo sodelovali z nacionalnimi panožnimi zvezami, ki bodo nudili strokovno pomoč pri pripravi določenega tekmovanja, na drugi strani pa bi lahko bili za tovrstne dogodke zainteresirani sponzorji, ki bi poskrbeli za primerne nagrade.

Možnosti za organizacijo športnih tekmovanj; primeri:

- ⇒ Tekaški DOS maraton/štafeta
- ⇒ Nogometno DOS srednješolsko prvenstvo
- ⇒ Košarkarski DOS turnir
- ⇒ Rokometni DOS turnir
- ⇒ Šahovski DOS turnir

In drugi športi glede na povpraševanje

Izvedli bi lahko tudi ostale podobne dogodke, kot je na primer turnir v srednješolskem znanju (dijaška verzija Malih sivih celic).

7.3 OBŠOLSKE DEJAVNOSTI

Ker se zavedamo, da ima vsak posameznik poleg šole še veliko drugih zanimivih hobijev in področij, ki ga veselijo, želimo v mandatu 2022-2023 še naprej spodbujati vsestranski razvoj dijakov.

7.3.1 UGODNOSTI ZA DIJAKE

Kljub majhnosti Slovenije se na trgu obračajo ogromne številke. Samo slovenski dijaki in študentje letno potrošimo toliko, da smo postale izjemno zanimive stranke za največja podjetja, ki imajo nepredstavljivo velike zasluge. V sodelovanju z zunanjimi partnerji bi radi slovenskim dijakom tekom mandata omogočili cenejše vstopne v razne kulturne (razstave, koncerti, gledališča, kinoteke...), športne, znanstvene ipd. ustanove in dogodke ter vzpostavili možnost, da je njihov denar vreden več kot sedaj. Dijaki bi tako lahko dobili priložnost, da si lahko privoščijo več obšolskih dejavnosti in to po isti ceni. Vse to bi lahko pripomoglo k bolj ažurnemu obšolskemu udejstvanju.

7.3.2 SEJEM STARTUP-ov

Po zgledu skandinavskih držav, v katerih se zelo spodbujajo startupi in podjetništvo mladih, želimo tudi v Sloveniji začeti posvečati posebno pozornost inovativnim idejam mladih podjetnikov, ki bodo v bližnji prihodnosti morda eni od najpomembnejših slovenskih zaposlovalcev. Na sejmu, ki bi lahko potekal npr. na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, bi številni dijaki in študenti ter njihovi startup projekti dobili vrhunsko priložnost za prepoznavo in tudi investicijsko sodelovanje. Na sejmu bi bili povabljeni najboljši slovenski podjetniki, ki bi si ogledali projekte mladih in bi morda postali zainteresirani za poslovno sodelovanje z njimi. Nastala bi lahko tudi številna mentorstva (starejši-mladi). Podoben program za srednješolce v nekoliko drugačni obliki že obstaja, imenuje se Moje podjetje. Podjetniški sejem DOS bi lahko nekemu dijaku morda spremenil poslovno in karierno pot, zato se nam zdi to ena od pomembnih zamisli predsedstva DOS.

7.3.3 ŠOLA VOŽNJE IN SPODBUJANJE VOŽNJE OD 16. LETA V SPREMSTVU STARŠEV

Veliko dijakinj in dijakov ima precejšnje težave s prevozi v šolo, na različne dogodke, seminarje, seje, sestanke ipd. Javni prevozi so seveda očitna rešitev za vsakega najstnika, ki ima starše v službi do poznih ur, vendar tudi takšna rešitev ni ravno rožnata. Potrebno se je ves čas prilagajati voznim redom, čakati avtobuse ali vlake tudi po več ur.

V predsedstvu DOS smo se že tekom mandata 2021-2022 zavzeli za cenejše ure vožnje opravljanja vozniškega izpita, saj lahko omenjeni ukrep poveča mobilnost mladih. V mandatu 2022-2023 bomo nadaljevali s poskusi poseganja v cene opravljanja voženj, ur CPP, izpitov in posledično pridobivanja vozniškega izpita tako preko javne uprave kot tudi avtošol. Ena bolj smiselnih idej, ki je bila izrečena na III. redni seji Parlamenta DOS v šolskem letu 2021-2022 je ta, da bi bilo možno ure vožnje opravljati tudi v času šole na račun OIV. Tako bi bila lahko obremenjenost avtošol prerazporejena bolj enakomerno, cene pa posledično nekoliko nižje. Smiselno bi bilo to uvesti tudi v okviru posamezne šole. Torej bi lahko dijaška skupnost ali vodstvo posameznih šol organiziralo vožnje in ure učenja CPP v primeru, če bi se dijaki v šoli za to že pred dogovorom zanimali in tja prijavili. Tako bi bila napolnjenost predavalnice in posledično zanimanje za ure vožnje večje in bi se dalo dogovoriti za nižjo ceno. Definitivno je Dijaška organizacija Slovenije tista, ki lahko to spodbuja. Stvar posamezne šole pa je - ali se bo za to odločila. Prav tako se nam zdi pomembno, da spodbujamo in oglašujemo, da dijaki vozijo v spremstvu. Tovrsten način je že nekaj let sprejet in izkazalo se je, da je tudi uspešen. Tako je nesreč v avtu, ko vozijo mlajši, veliko manj. Razlog je, da na ta način mladi že pred osemnajstim letom dobijo izkušnje. Hkrati jih spremljevalci spodbujajo k pravilnejši vožnji in komentirajo njihovo ravnanje. Število tovrstnih voznikov se je zadnja leta celo pomnožilo, DOS pa lahko to še podkrepí. Menimo, da je to boljši način kako spodbuditi mlade k vožnji, v primerjavi z vožnjo pri 16 letih brez spremstva. Vožnja pri 16 letih brez spremstva je po nekaterih analizah precej nevarnejša in je hkrati velik poseg v obstoječo zakonodajo.

7.3.4 ORGANIZACIJA SOOČENJA

Organizacija soočenja o mladinskih problematikah pred predsedniškimi volitvami. Pred prvim ali drugim krogom predsedniških volitev želimo organizirati soočenje ali okroglo mizo o mladinskih problematikah s predsedniškimi kandidatki in predsedniškimi kandidati. Na ta način želimo politike seznaniti z našimi zahtevami in hkrati dijakom omogočiti boljši vpogled v programe kandidatki in kandidatov. Podoben dogodek smo izpeljali v mandatu 2021-2022 pred državnoborskimi volitvami 2022.

7.3.5 SPODBUJANJE MEDGENERACIJSKE SOLIDARNOSTI IN PROSTOVOLJSTVA

V sodelovanju z ZDUS bomo spodbujali sodelovanje med mlajšo in starejšo generacijo, spodbujanje delovanja dijakov tudi v DSO. Možen je tudi poziv k akcijam zbiranja raznoraznih dobrin po šolah ob trenutnih krizah.

7.3.6 OKROGLA MIZA

Okrogla miza o izzivih mladih v prihodnosti po trenutnih svetovnih krizah. Zanimiva bi bila tudi organizacija okrogle mize o pogledu mladih na prihodnost po vseh trenutnih svetovnih krizah, kamor bi povabili raznorazne strokovnjake, besedo pa bi dali tudi dijakom, da predstavijo svoje videnje in vizijo prihodnosti.

7.3.7 DOGODKI NA ZNANSTVENO-RAZISKOVALNEM PODROČJU

Dogodki na znanstveno-raziskovalnem področju. V mandatu 2022-2023 bomo pozornost namenili povezovalnim dogodkom na znanstveno-raziskovalnem področju. Med dijaki se že kalijo bodoči raziskovalci, ki bi morda v raziskovalni ekipi še bolj razvijali svoj intelekt (sponzorstvo in usmerjanje znanih inštitutov). Vezni člen v takih situacijah bi lahko postal tudi DOS.

7.3.8 PODNEBNE SPREMEMBE

Podnebne spremembe. V mandatu 2021-2022 smo prvič v zgodovini delovanja organizacije posvetili posebno pozornost podnebnim spremembam. Menimo, da je to težava celotnega človeštva, ki je zelo objektivna, in nam bo brez ukrepanja precej pokvarila življenje, saj se lahko kmalu zgodi, da poti nazaj ne bo. V mandatu 2022-2023 načrtujemo različne aktivnosti na področju ozaveščanja o podnebnih spremembah (vsebinske zahteve pristojnim, predavanja, zbiralne akcije ipd.).

8.SOCIALA IN PODPORA DIJAKOM V STISKI

Koronakriza, inflacija, druginja in ostale otežujoče okoliščine so še povečale razlike med dijaki, zato bo v prihodnje področje sociale še toliko bolj pomembno. DOS bo tudi v mandatu 2022-2023 zagovarjal večje socialne pravice dijakov in ozaveščal akterje na državni ravni o našem slabšem socialnem stanju. Želimo si, da bi DOS še bolj zavzeto podpiral dijake v pravem pomenu te besede. V preteklih šolskih letih smo bili priča zaprtju šol, a se je za tem zaprtjem skrivalo veliko več kot le izobrazba na daljavo. Marsikomu so šole tudi središče za podporo tako z vidika varnosti in šolske prehrane kot tudi svetovanja za duševno zdravje. V mnogih domovih, zlasti v družinah z nizkimi dohodki, dijakom primanjkuje dostopa do interneta, naprav in namenskega, mirnega prostora za učenje. Prav zato smo se v Predsedstvu DOS 2021-2022 zavzeli za Digitalne bone 2022 za osnovnošolce, dijake in študente, saj so bili le-ti z nakupom ustrezne digitalne opreme bolj pripravljeni na digitalizacijo in hkrati bolj priskrbljeni z digitalno opremo, ki si jo mnoge družine težko privoščijo. V naslednji val epidemije stopimo pripravljeni.

Rešitve:

8.1 POMOČ DIJAKOM V STISKI

Pomoč dijakom v stiski. Potencialno rešitev vidimo v večji vključenosti DOS na lokalni ravni. Predlagamo sodelovanje z lokalnimi dobrodelnimi/študentskimi/neprofitnimi organizacijami, preko katerih se lahko zagotovi vsem dijakom enake pogoje za pridobivanje izobrazbe in sredstva za dostojno življenje. Kot primer dobre prakse v času zaprtja šol lahko navedemo Klub Goriških študentov, ki je tekom pandemije nudil svoje prostore dijakom za učenje, hkrati so v okviru dijaške sekcije organizirali zbiralne akcije tehnične opreme in javno obveščali o paketih hrane, ki so bili na razpolago za anonimni prevzem študentskim in dijaškim družinam v stiski. DOS bi lahko ustvaril dobrodelni projekt in k sodelovanju povabil lokalne organizacije ter tako dosegel maksimalno število dijakov, ki so pomoči potrebni. Obvezen je tudi uraden poziv pristojnim k pomoči dijakom v stiski. Apel je smiselno nasloviti na ministrstvo, na šole,

humanitarne organizacije. Smiselna je tudi vzpostavitev elektronskega naslova za dijake, ki potrebujejo pomoč (takšno ali drugačno), a si zanjo ne upajo zaprositi.

DOS bo v mandatu 2022-2023 pozornost namenjal tudi dijakom s posebnimi potrebami. Življenje za njih še zdaleč ni lahko, zato bi morali kot krovna organizacija dijakov poskrbeti tudi za njih.

8.2 MENTALNO ZDRAVJE MLADIH

Hkrati bi v organizaciji tudi v mandatu 2022-2023 še večji poudarek lahko namenili podpori mentalnega zdravja dijakov. Predlagamo okrogle mize s strokovnjaki ter pomoč znotraj naše generacije. Predavanje o duševnem zdravju smo že izvedli v mandatu 2021-2022 v sodelovanju z Društvom socialnih delavcev, podobne dobre prakse bomo nadaljevali tudi v prihodnjem mandatu. Načrtujemo organizacijo predavanja "Vse bo okej", na katerem bi dijaki lahko ponovno, a v nekoliko drugačni obliki, prejeli povratne informacije glede spopadanja s problemi mentalnega zdravja. Zavedamo se, da je to izredno delikatna tema za širšo razpravo, a je navkljub vsem stiskam zaupanja in težavam, s katerimi se soočajo mladi danes, treba o tem razpravljati čim bolj pogosto – do te mere, da se posameznik več ne bo počutil tujec v svojem okolju, ki na videz ne more zaupati in se od njega zato odmakne. Zavedamo se tudi, da nihče ne razume stiske posameznika tako kot nekdo, ki ima podobno izkušnjo. Podpora med vrstniki je sistem dajanja in prejemanja pomoči, ki temelji na ključnih načelih spoštovanja, skupne odgovornosti in medsebojnega dogovora o tem, kaj je koristno. Podpora vrstnikov ne temelji na psihiatričnih modelih in diagnostičnih merilih. Gre za empatično razumevanje situacije drugega s skupno izkušnjo čustvene in psihološke bolečine. Ko ljudje ugotovijo pripadnost drugim, za katere menijo, da so jim »podobni«, začutijo povezavo. Tukaj ne predlagamo vzpostavitve psihološke obravnave temveč vzpostavitev posebnih dijaških skupin; buddy groupe ali peer to peer sistem, v katerega bi se vpisali tisti, ki so pripravljeni deliti stiske in tisti, ki so pripravljeni poslušati. Posameznik te utehne ne najde v prijatelju ali družinskem članu in verjamemo, da bi še lažje zaupal neznancu, ki je distanciran od situacije kot nekomu, ki mu je dobro poznana. Pomembno je, da bi se lahko dijaki v stiski zatekli po pomoč tudi na DOS oziroma da bi DOS lahko nastopal kot posrednik med strokovno pomočjo in dijakom. Za krepitev le-tega je potrebno zaupanje, ki se lepo navezuje na prepoznavnost, povezovalnost in prodornost DOS kot zastopnika dijakov.

8.2.1 DELAVNICE ZA SPROTITEV

Tekom šolskega leta se številni dijaki spopadajo s stresom in tesnobo. V odboru za socialo se zavedamo, kako to vpliva na padec motivacije in volje za delo. Prav zato se bomo tekom našega mandata zavzemali za izvedbo delavnic ali predavanj, ki bodo dijakom omogočili seznanjenje z reševanjem tovrstnih težav in jih usmerili proti izboljšanju situacije.

8.2.2 DRUGE MENTALNE STISKE – POISKATI POMOČ PREDEN JE PREPOZNO

Ker je mentalno zdravje občutljiva tema, se nam zdi, da dijaki niso dovolj seznanjeni z vsemi duševnimi stiskami. Nekaterim se posveča več pozornosti, medtem ko so ostale lahko pozabljene ali premalo omenjene. Pomembno se nam zdi, da se dijake seznanimo tudi o ostalih mentalnih stiskah in o načinih pomoči, tako samemu sebi kot bližnjim (npr. izgorelost). S tovrstnimi težavami se lahko spopada vsak dijak, za katere še sam ne ve. Izpostaviti želimo namreč, da je pomembno poiskati pomoč, preden je za to prepozno.

8.2.3 KAKO POISKATI POMOČ V PRIMERU NASILJA NA DOMU? (PREDAVANJE)

Mnogi se spopadajo z nasiljem na domu ali pa živijo v situaciji, kjer starši zanje ne skrbijo ustrezno. Za dijake bi organizirali predavanje o iskanju pomoči v primeru teh težav in kako o njih sploh spregovoriti.

8.3 ŠTIPENDIJE

Dijaki imajo tekom šolanja možnost uveljavljati pravico do štipendije, namen katere je spodbujanje izobraževanja in doseganje višje ravni izobrazbe študentov in študentk ter tudi pomoč dijakom iz socialno ogroženih družin. Dijakom je na voljo več vrst štipendij, pogoji za pridobitev teh pa so različni. Mnogi mladi še vedno sploh ne vedo, da so morda upravičeni za dodelitev določene štipendije, zato si bomo na DOS še naprej prizadevali, da dijaki dobijo informacije in napotke v pravem času. Kot primer dobre prakse lahko izpostavimo našo organizacijo predavanja »Vse o štipendijah« v mandatu 2021-2022, na katerem smo v sodelovanju z Javnim štipendijskim, razvojnim, invalidskim in preživninskim skladom Republike Slovenije dijakom iz celotne Slovenije predstavili vse vrste štipendij. Tovrstne aktivnosti bomo spodbujali tudi v prihodnjem mandatu. Zanimiva ideja je tudi izdaja zbornika "Vse o štipendijah"; z izdajo zbornika bi povečali splošno znanje dijakov o možnostih štipendiranja, ki jih je veliko, a so slabše znane. Pri izdaji zbornika bi lahko sodelovali z JŠRIPSRs, IntegralEdu idr. Prav tako smo v mandatu 2021-2022 v okviru vsebinskega sodelovanja s Študentsko organizacijo Slovenije in sprejetjem Zakona za urejanje položaja študentov (ZUPŠ-1) odpravili tudi nekatere pomanjkljivosti in krivice na področju štipendiranja; državne štipendije se denimo z uveljavitvijo tega zakona zvišujejo. Kljub temu si želimo, da v prihodnjem mandatu dosežemo še več pozitivnih sprememb na področju štipendiranja. V nadaljevanju si lahko ogledate konkretne primere predlogov glede na vrsto štipendije.

VRSTE ŠTIPENDIJ:

8.3.1 DRŽAVNA ŠTIPENDIJA Državne štipendije so socialni transfer in so namenjene spodbujanju izobraževanja in doseganja višje izobrazbene ravni upravičencev ter vzpostavljanju enakih možnosti za izobraževanje. Štipendije se lahko podelijo tako za šolanje v Republiki Sloveniji kot za šolanje v tujini na javno veljavnem izobraževalnem programu in izobraževalni ustanovi. Po našem mnenju je nesprejemljivo, da mora socialno ogrožen dijak izbrati med državno štipendijo, ki mu pomaga pri socialni problematiki, in Zoisovo štipendijo, ki ga nagraduje za dosežke in delavnost. Češ, ali te nagradimo, ker si uspešen, ali pa ti pomagamo, ker si reven. Oboje hkrati ne gre. Prav zato se bomo na DOS še naprej borili za združljivost omenjenih štipendij. Pri tej vrsti štipendiranja na DOS si prav tako želimo od pristojnih doseči, da se dodatek za uspeh, do katerega je upravičen dijak, ki je v preteklem šolskem letu dosegel višjo povprečno oceno, sorazmerno poveča v odvisnosti od povprečne ocene. Poleg tega menimo, da se mora državna štipendija, kljub že potrjenemu povečanju na podlagi (ZUPŠ-1), še dodatno povečati, še posebej v luči 8% inflacije v letu 2022.

8.3.2 ZOISOVA ŠTIPENDIJA Zoisova štipendija je namenjena dijakom, študentom in udeležencem izobraževanja odraslih kot spodbuda za doseganje izjemnih dosežkov in s tem ustvarjanje dodane vrednosti na področju znanja, raziskovanja, razvojne dejavnosti in umetnosti. Na DOS želimo doseči povečanje Zoisovih štipendij in združljivost z Državnimi štipendijami, saj so v primerjavi s Kadrovskimi štipendijami zasebnih podjetij in štipendijami v drugih državah veliko manjše. Prav tako je njihovo povečanje potrebno zaradi trenutne in morebitne bodoče inflacije. Poleg tega se bomo zavzemali za spremembo pravilnika v zvezi s pridobitvijo Zoisove štipendije, saj so določena pravila preprosto nesmiselna: na primer,

da mora biti natečaj izpeljan vsaj petkrat, da se lahko dosežek šteje ali to, da se pri raziskovalnih nalogah število točk razdeli na pol, če jo delata dve osebi. Za doseganje omenjenih ciljev je potreben posluh pristojnih in ažurna komunikacija DOS z odločevalci.

8.3.3 ŠTIPENDIJA ZA DEFICITARNE POKLICE Štipendije so namenjene spodbujanju mladih za vpis v izobraževalne programe za poklice, za katere je na trgu zaznati razkorak med trenutnim in prihodnjim številom razpoložljivih kadrov in predvideno ponudbo delovnih mest. Deficitarna področja in izobraževalne programe določa Politika štipendiranja (2020–2024), ki jo je sprejela Vlada Republike Slovenije. Vsako leto je podeljenih do 1000 štipendij. Na DOS menimo, da bo pomanjkanje tovrstnih poklicev v prihodnosti še močnejše, zato se nam zdi smiselno, da se štipendija za deficitarne poklice poveča IN/ALI se podeli večjemu številu dijakov. Hkrati pa bi deficitarne štipendije morali prejemati dijaki, ki obiskujejo več izobraževalnih programov, katerih povprečni letni vpis upada.

8.3.4 KADROVSKA ŠTIPENDIJA Namen kadrovskih štipendij je povezovanje mladih in delodajalcev, kajti podjetja si lahko z dolgoročnim kadrovskim načrtovanjem zagotovijo razvoj ustreznih kadrov in na ta način spodbudijo razvoj podjetij. Prednost kadrovskih štipendij je v tem, da zagotavljajo takojšnjo prvo zaposlitev po končanem šolanju. Ker Sklad ne podeljuje več sredstev za sofinanciranje kadrovskih štipendij, vendar na eni strani omogoča delodajalcem, da oddajo potrebe po kadrovskih štipendistih, na drugi strani pa mladim omogoča iskanje kadrovskih štipendij, smo se na DOS odločili, da bomo delodajalcem pomagali iskati stik to dijakov in obratno. To bomo spodbujali z različnimi dogodki, sejmi, PR strategijo ipd. Dober primer tovrstnega povezovanja je opisan pri točki 7.3.2.; Sejem startupov.

8.3.5 OBČINSKE ŠTIPENDIJE Občinske štipendije so štipendije, ki jih razpisujejo nekatere občine za izobraževanje v tujini ali Sloveniji. Pogoje za pridobitev, višino štipendije in merila za pridobitev določi posamezna občina, ki razpisuje štipendije. Nekatere občine štipendije razpisujejo v okviru enotnih regijskih štipendijskih shem. Na DOS si bomo prizadevali, da so dijaki pozorni na razpise tudi v lastni občini, kar bomo poskusili doseči z dobro medobčinsko komunikacijo.

8.3.6 ŠTIPENDIJA AD FUTURA Štipendije Ad futura so namenjene izboljšanju strokovne usposobljenosti, zagotovitvi kadrov za razvoj in inovacije na različnih znanstvenih področjih ter prenosu znanja in dobrih praks, da se izboljša konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Štipendije Ad futura se dodelijo za mednarodno mobilnost za: študijski obisk, sodelovanje na tekmovanjih iz znanja ali raziskovanja. Na DOS se zavedamo pomena izmenjav in izkušenj v tujini, zato bomo štipendiji Ad futura posvetili posebno pozornost in poskusili poiskati rešitve, da postane le-ta med dijaki bolj sprejeta in da se bodo dijaki in študentje bolj množično prijavljali na dodelitev tovrstne štipendije. Prav tako želimo s pristojnimi opraviti pogovor o spremembah pogojev za dodelitev zgoraj omenjene štipendije. Zavzemamo se namreč za to, da štipendije Ad futura za dodiplomski študij lahko pridobijo tudi dijaki/študentje na družboslovnih in umetniških smereh, ne samo znanstvenonaravoslovnih.

9.SODELOVANJE Z VLADNIMI STRUKUTRAMI IN NEVLADNIMI ORGANIZACIJAMI, DRUŠTVI, PODJETJI, INICIATIVAMI, IPD.

Mladi smo prihodnost te države, zato nam je le-ta dolžna odgovarjati, z nami sodelovati in nas v njen razvoj vključevati. Prav tako je ključnega pomena, da pri oblikovanju ključnih odločitev sodelujemo tudi mladi. Pri vseh vsebinskih vprašanjih je pomembna komunikacija tako z vladnimi službami kot tudi nevladnimi organizacijami, društvi, podjetji ipd. V mandatu 2021-2022 smo ohranjali vsakotedenski stik z vsemi deležniki in smo prav zato dosegli tako veliko vsebinskih in projektnih premikov. Tudi v mandatu 2022-2023 bomo poskušali biti čim bolj dejavni na tem področju. Prizadevali si bomo za organizacijo rednih okroglih miz, kjer bi goste zasuli z vprašanji tedanje problematike ter vzpostavili boljši odnos in poskušali poiskati najboljše možne rešitve. Dijaška organizacija Slovenije bo še naprej most povezovanja med nevladniki in Vlado RS na področju mladinske problematike, kar prispeva k boljšemu vzdušju, korektnejšemu odnosu in hitrejšemu reševanju težav in skrbi mladih. Prav tako bomo v okviru DOS sodelovali in organizirali skupne dogodke z organizacijami in društvi, ki v slovenski prostor vnašajo nekaj novega in inovativnega ter s svojim delovanjem prinašajo dodano vrednost.

Smernice našega sodelovanja:

9.1 SODELOVANJE Z ODLOČEVALCI

Redne sestanki in okrogle mize z odločevalci (poslanske skupine, Predsednik Republike Slovenije, Vlada Republike Slovenije, uradi ipd.). Na DOS menimo, da pri spremembah zakonodaje, ki jo bomo predlagali in v njej sodelovali ob pomoči strokovnjakov, moramo imeti zelo dober in konstanten stik z odločevalci. To bomo krepili tudi v mandatu 2022-2023 z novim sklicem Državnega zbora RS in Vlado RS. V pomoč nam bo obsežen izhodiščni vsebinski dokument Dijaški memorandum in dobre izkušnje iz preteklega mandata 2021-2022, ko smo okrepili vsebinsko sodelovanje s pristojnimi.

9.2 SODELOVANJE Z INSTITUCIJAMI EU V SLOVENIJI

Sodelovanje z institucijami Evropske unije v Sloveniji in na ravni EU in njihovimi podstrukturami. To sodelovanje je še posebej pomembno z vidika krepitve povezovanja ter mobilnosti mladih Evropejcev. Sodelovali bomo s:

- Hišo EU v Sloveniji,
- Evropskim parlamentom,
- Evropsko komisijo,
- EYP - European Youth Parliament idr.

9.3 SODELOVANJE Z VARUHAM ČLOVEKOVIH PRAVIC

Sodelovanje z Varuhom človekovih pravic RS. To sodelovanje bo eno ključnih pri naslavljanju zakonskih sprememb na področju pravic dijakov in reševanju konkretnih težav na terenu. V mandatu 2022-2023 bo potrebno okrepiti komunikacijo med Varuhom človekovih pravic RS in Varuhom dijakovih pravic v okviru DOS.

9.4 SODELOVANJE S PROJEKTOM FUTURE MINDS 2050

Sodelovanje s projektom Future Minds 2050 in drugimi startupi ter podjetji, ki spodbujajo izobraževanje, osebni razvoj in napredek mladih.

10. DELOVANJE ORGANOV DOS

Če želimo v mandatnem obdobju 2022/2023, tako kot v mandatnem obdobju 2021-2022, ustrezno realizirati zastavljene načrte, moramo posebno pozornost nameniti celotni organiziranosti vseh organov Dijaške organizacije Slovenije, še dodatno okrepiti kadrovske sestavo in poskrbeti za transparentnost, učinkovitost, čimprejšnje konstituiranje in neprekinjeno delovanje celotne strukture Dijaške organizacije Slovenije. Dijaška organizacija Slovenije (DOS) je demokratično organizirana stanovska organizacija dijakov v Republiki Sloveniji, zato ima posebno ureditev v organe, ki delujejo samostojno, avtonomno in nepristransko. Če želimo imeti operativen DOS, morajo določeni organi poleg predsedstva prevzeti še večjo odgovornost. Možnosti za izboljšanje vseh organov DOS in odnosa do ŠOS navajamo v nadaljevanju.

10.1 PARLAMENT

- 10.1.1** Vsi poslanci v parlamentu DOS-a morajo delati oz. aktivno sodelovati, so opazovalci in hkrati predlagatelji, na neformalen in formalen način mora predsedstvo še naprej spodbujati poslance in vse druge dijake, da se čimprej bolj množično pridružijo odborom in tako svoje zamisli pomagajo tudi uresničiti. Na takšen način se lahko delo celotne organizacije razporedi po vseh in je veliko veliko več narejenega. Primer dobre prakse je mandat 2021-2022.
- 10.1.2** Potrebno je vzpostaviti boljše vodenje rednih sej Parlamenta DOS, da ne odbijajo enormne količine mladih od vključenosti. Kljub našim naporom v mandatu 2021-2022, nekatere seje Parlamenta DOS še vedno trajajo predolgo. To bi lahko rešili z boljšo organiziranostjo sej (razporeditev vlog pri vodenju) in še boljšim vsakodnevnim stikom z dijaki (reševanje dijaških problematik v obdobju med sejami in ne toliko na njej).
- 10.1.3** Še naprej je potrebno skrbeti, da lahko vsak prisoten dijak izpostavi svoj problem in svoj glas, ne glede na to, kdo in od kod je ter ne glede na jezik sporazumevanja.
- 10.1.4** Zapisniki rednih sej Parlamenta morajo biti narejeni v doglednem času ter javno objavljeni na spletni strani Dijaške organizacije Slovenije ali pa poslani vsem poslancem in spremljevalcem, ki so bili prisotni na seji.
- 10.1.5** Želimo spodbujati organizacijo večjega števila rednih ali izrednih sej in tako ohranjati dober stik z dijaki na terenu. Organizirati moramo vsaj 4 redne seje Parlamenta DOS v enem mandatu.

10.2 PREDSEDSTVO

- 10.2.1** Predsedstvo mora biti čim bolj operativno in učinkovito. Naš cilj je, da, tako kot lani, poskrbimo in omogočimo čim hitreje imenovanje podpredsednika in formiranje Sveta DOS.
- 10.2.2** Zapisniki predsedstva morajo biti, tako kot v mandatu 2021-2022, vsebinski in natančni ter v ustreznem času posredovani Svetu DOS.

10.2.3 Klasični delovni vikend DOS bi radi povezali z vsemi entitetami, torej: DSL, DSM in ODS. Nekaj delov imamo skupaj, nekaj narazen.

10.2.4 Vsi člani predsedstva morajo biti vedno dosegljivi in odzivni (7 dni v tednu). Izjemnega pomena je vsakodnevna dopisna komunikacija in vsaj enkrat tedenske seje v živo ali preko spletne aplikacije Zoom. Za zgled nam je delovanje našega predsedstva v mandatu 2021-2022.

10.3 ODBORI

10.3.1 Hitrejša formiranje in celoletno delovanje odborov DOS. Še naprej je potrebno povečevati vpliv, prepoznavnost in zanimanje za odbore. To pa pomeni tudi, da morajo odbori delovati CELO LETO; torej konstituiranje se mora zgoditi najkasneje na koncu novembra. V mandatu 2021-2022 smo delovanje odborov vzpostavili v rekordnem času, zato bo tudi v mandatu 2022-2023 pomembno, da to storimo čim prej. Prav tako morajo odbori imeti konkretne cilje in pomagati predsedstvu pri organizaciji dogodkov in vodenju organizacije. Zagovarjati in delati morajo na projektih, ki predstavljajo korist slehernemu dijaku v državi, kot na primer izmenjave dijakov med šolami, pobratenje šol v Sloveniji, pobratenje šol med Slovenijo in tujimi državami, igre, plesi, dogodki.

10.3.2 Še naprej je potrebno zagovarjati načeli specifičnosti odborov in sodelovanja različnih odborov pri skupnih projektih, kar v praksi pomeni, da morajo odborniki, kljub fokusiranju na določeno področje, izmenjevati gradiva z odborniki drugih odborov. Na primer Odbor za PR pripravi grafiko in kratek promocijski posnetek o socialnem položaju dijakov v RS, Odbor za socialo pa pripravi anketo oziroma nek del ankete, vprašanja, ipd. in s tem poskrbi za statistično-raziskovalni del. Na koncu se gradiva različnih odborov združijo in posredujejo predsedstvu, kar omogoča učinkovitejša delovanja organizacije. Prav tako bomo nadaljevali z uspešno zgodbo sodelovanja vseh odbornikov v okviru določenih projektov. Primer tovrstne dobre prakse je bila izvedba projekta Zbirka dijaške poezije, pri katerem so se povezali odborniki iz vseh odborov. Še naprej bo delovala enotna skupina odbornikov na spletni aplikaciji WhatsApp.

10.3.3 Odgovornost predsednikov odborov oz. članov predsedstva. Če želimo še naprej uresničevati zgoraj omenjen princip delovanja odborov so ključnega pomena angažiranost, odgovornost in odzivnost predsednikov odborov oz. članov predsedstva, ki morajo o delu odborov redno poročati preostalim članom predsedstva, Svetu DOS in Predsedniku Dijaške organizacije Slovenije, ki mora v prvi vrsti skrbeti za povezanost in usklajenost delovanja celotne organizacije.

10.3.4 Obvezni sestanki z odborniki. Poleg redne vsakotedenske komunikacije znotraj odborov bomo uvedli tudi obvezne sestanke v živo z odborniki na vsake dva do tri mesece (npr., november/december, februar/marec, maj/junij, september), saj lahko odbor le na takšen način deluje nemoteno in skozi celotno leto. Sestanki bi služili tudi kot spoznavanje in povezovanje med odborniki, koristni pa bi bili predvsem za delovanje vseh odborov in posledično predsedstva.

10.4 SVET

10.4.1 Vsi svetniki morajo biti obvezno zelo aktivni; vsak se vedno aktivno udeleži seje (razen z opravičilom), aktivno prispeva svoja opažanja na tekoče dogodke in delovanje celotne organizacije; torej predsedstva, parlamenta in vseh odborov ter nenazadnje tudi samega Sveta DOS. To pa tudi pomeni, da morajo biti vsi svetniki še bolj vključeni in seznanjeni z gradivi vseh organov; vsa poročila predsedstva, sveta in parlamenta morajo biti še naprej, tako kot v mandatu 2021-2022, dostopna vsem članom sveta. Poleg opažanj je zelo smiselno, da svetniki na vsaki seji izpostavijo nove dijaške problematike, saj jih je zelo veliko. Vsak izmed svetnikov bi lahko spremljal svoje izpostavljene problematike ter opažal, kako jim sam lahko pomaga skozi čas, predvsem pa kako je z njimi uredilo predsedstvo skozi čas in hkrati pri tem predsedstvo nadzoruje in opozarja.

10.4.2 Problematika nesklepčnosti Sveta DOS. V okviru pravnih aktov DOS (statut in pravilniki) je potrebno rešiti problematiko nesklepčnosti sveta. Potrebno je narediti neko varovalko, ki spodbuja oz. preprečuje ogrožanje delovanje sveta zaradi neaktivnosti svetnikov. Predlagamo isti princip, ki velja za Parlament DOS, torej, da se v primeru nesklepčnosti takoj ustno skliče izredna seja, kjer pa ni potrebna prisotnost polovice svetnikov.

10.4.3 Nadzor svetnikov nad predsedniki odborov oziroma nad člani predsedstva. Svet DOS deluje kot nadzorni organ, ki nadzoruje predsedstvo kot celoto. Glede na število svetnikov in članov predsedstva kot hkrati predsednikov odborov bi lahko za nadzor odbora bila zadolžena po 1 do 2 svetnika, ki bi delo odbora podrobno nadzirala ter tako spodbujala odbor, da še bolj aktivno dela. Vsak član predsedstva bi redno posredoval dokumentacijo za svoje delo svojim svetnikoma. Svet bi še vedno deloval nespremenjeno in se sestajal in pomagal predsedstvu kot celoti.

11. PRAVNI VIDIKI IN PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE

Kljub nekaterim spremembam delovanja organov DOS v mandatu 2021-2022, še vedno ostaja nekaj izzivov na področju urejanja in odpravljanja določenih upravnih in pravnih pomanjkljivosti v delovanju organizacije. Menimo, da Dijaška organizacija Slovenije potrebuje določene popravke v pravnem in upravnem smislu. Ne smemo izpustiti dejstva, da moramo prenoviti nekatere člene statuta in poslovnika (nekaj od teh smo že omenili v točkah pri 10. poglavju). Prav tako moramo odpraviti vse konflikte interesov in se osredotočiti na glavno stvar, to je posluš slovenskim dijakom. Menimo, da moramo prav vsakemu dijaku zagotoviti, da izrazi svoje mnenje, ne glede na vse okoliščine. Dijaška organizacija Slovenije se mora pokazati kot temelj dijakov Republike Slovenije, slednje podpirati v najtežjih časih in poskušati prav vsakemu dijaku po svojih najboljših močeh priskrbeti svoj prostor pod soncem in seveda opozarjati širšo javnost na vse nepravilnosti, ki se dogajajo. Sedanjost in prihodnost si gradimo sami, poskrbimo, da bo slednja čim boljša.

Dijaška organizacija Slovenije je sodeč po drugem členu statuta DOS (sprejet dne 25. 3. 2014) demokratično organizirana stanovska organizacija dijakov RS. Njen namen je, da združuje vse slovenske dijake in dijakinje ter njihove interese in se seveda zavzema za njihovo uresničevanje.

V nadaljevanju lahko ugotovimo, da ima DOS svoj poslovnik kot tudi statut, oba sta dostopna na spletni strani zgoraj omenjene organizacije. Pod zavihkom "Akti DOS" je moč opaziti datoteko statuta ter poslovnika z dne 25. 3. 2014 in z dne 2. 12. 2011. Lahko sklepamo, da slednji listini urejata organizacijo DOS.

Glede na dejstvo, da sta gornji listini sprejeti v prejšnjem desetletju, ni moč trditi, da sedaj sovpadata z aktualno republiško kot tudi mednarodno zakonodajo, denimo Zakon o varstvu osebnih podatkov se je v zadnjih petih letih zelo spremenil. V prihodnosti bo potrebno tako statut kot tudi poslovnik prilagoditi izrednim razmeram (na primer v času epidemije).

Prav tako bi potrebovali pravno podlago, ki bi urejala uradni odnos srednjih šol in MIZŠ do DOS in obratno. Tako kot imajo delavci svoje sindikate, smo tudi mi na nek način »sindikat dijakov«. Enako velja za ministrstvo, od njih zahtevamo direktno komunikacijo v obe smeri. Zahtevamo redne sestanke z njimi, da lahko bližje sodelujemo in si delimo informacije in težave v obe smeri in ne samo enosmerno ter to samo takrat, ko nastopijo resne težave. Pomembno se nam zdi, da nas povprašajo o mnenju, preden nekaj naredijo.

12. RAZNO

V to poglavje spadajo vsi predlogi, ideje, pobude, projekti idr., kar ne sodi v nobeno od prej navedenih poglavij dotičnega programa dela. Poglavje »RAZNO« se lahko tekom predvolilnega obdobja in mandata dopolnjuje.

12.1 AVTOMATI V ŠOLAH

Nacionalni inštitut za javno zdravje je leta 2010 podal strokovno mnenje, ki navaja: »Zaradi poseganja po prigrizkih iz avtomata (tudi če avtomati ponujajo bolj zdrave prehranske artikle) se ruši redni ritem prehranjevanja, saj se zato pogosto izpuščajo polnovredno pripravljene obroki.« Nato je bilo z Zakonom o šolski prehrani določeno, da na območju vzgojno-izobraževalnih zavodov ne smejo biti nameščeni prodajni avtomati za distribucijo hrane in pijače.

Dijaki se s to odločitvijo skorajda v celoti ne strinjamo, saj je kar nekaj odločb in sklepov kontradiktornih. Po opustitvi uporabe avtomatov se srednješolci pogosto poslužujejo nakupu še bolj nezdrave prehrane na obšolskih površinah, saj je organizirana šolska prehrana marsikje nekvalitetna. Tekom mandata 2021-2022 smo se precej veliko ukvarjali z dotično problematiko, a pristojni zaenkrat niso imeli dovolj posluha za spremembo omenjene zakonodaje. Zavzeli se bomo za spremembo zakonodaje in vrnitev avtomatov z zdravo prehrano v šolske prostore. V avtomatih bi lahko med drugimi zdravimi in kvalitetnimi izdelki ponujali tudi lokalno pridelane izdelke s kmetij. S tem bi hkrati močno pomagali slovenskemu kmetijstvu in kmetom.

12.2 DOS PIKNIK

Gre sicer za manj pomembno zadevo, ampak bi se vseeno lahko izvedla na koncu šolskega leta. Ideja je, da bi se vsi sodelujoči v organih DOS udeležili piknika. Tam bi se še bolje spoznali in se tudi družili. To bi lahko pomagalo pri delu na več različnih načinov. Ideja izvedbe piknika je prav tako možna tudi na začetku mandata, v odvisnosti od časovnice izvedbe drugih projektov.

**IZDANO ZA OBJAVO V DIGITALNI OBLIKI VOLITEV
DIJAŠKE ORGANIZACIJE SLOVENIJE 2022 – 2023.**

OBLIKOVANJE: ŽAK ŽUPAN GALUNIČ

VSE PRAVICE PRIDRŽANE.

PONATIS JE BREZ AVTORJEVEGA DOVOLJENJA PREPOVEDAN.

AVGUST 2022